

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalets medlemmar:

Knut Erik Paulsen (leiar), Olav K. Hovet (nestleiar), Lill-Grethe Tveiten Homme (medlem), Liv Bratlie Løyland (medlem), Knut Olav Tveiten (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid/stad: Onsdag 2. oktober 2024 kl. 13.00 kommunehuset, kommunestyresalen

SAKSLISTE

SAK 16/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 24.06.24
SAK 17/24 OVERORDA REVISJONSSTRATEGI 2024 VALLE KOMMUNE
SAK 18/24 ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGA
SAK 19/24 RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING FORENKLET
ETTERLEVELSESKONTROLL - VALLE KOMMUNE
SAK 20/24 BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I VALLE KOMMUNE 2025
SAK 21/24 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON – saka vert ettersendt
SAK 22/24 REVISOR ORIENTERAR

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalet:

Eventuelt

Referatsaker

Ref 08/24 Tilsynsrapport Statsforvaltaren – pedagogisk bemanning Valle kommune

Valle, 25. september 2024

Knut Erik Paulsen
Leiar

Inger Lise Austrud
Utvallssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no

Kopi til: Ordfører, kommunedirektør, revisor, Gunn Margith Homme, Setesdølen

Varamedlemmer møter berre etter særskilt innkalling.

Eierkommuner:

Bygland, Bykle, Evje og Hornes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:

Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75

E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 16/24

Møtedato: 02.10.24

Sakshandsamar: ILA

SAK 16/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 24.06.24

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 24.06.24

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 24.06.24 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 24.06.24 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

VALLE KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 03/24

Dato: 24.06.24 kl. 13.00 – ca. kl. 14.05.

Stad: Kommunehuset, kommunestyresalen.

<u>Til stades:</u> Knut Erik Paulsen, leiar Olav K. Hovet, nestleiar Lill-Grethe Tveiten Homme, medlem Liv Bratlie Løyland, medlem <u>Forfall:</u> Knut Olav Tveiten, medlem	<u>Andre til stades (heile eller deler av møtet):</u> Agder Kommunerevisjon IKS v/ Tor Ole Holbek og Maren Stapnes Agder Sekretariat v/ Inger Lise Austrud Administrasjonen v/ kommunedirektør Vidar Homme
--	--

Det var ikkje merknader til innkalling og saksliste.

Orienteringar

Kommunedirektør orienterte frå starten av møte om:

- Presentasjon av si tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapport «Avvik og avvikshandtering»

SAKSLISTE

- SAK 11/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 08.05.24
SAK 12/24 PLAN FOR EIGARSKAPSKONTROLL 2023-2027
SAK 13/24 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2023-2027
SAK 14/24 KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV
FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INTERNKONTROLL – AVVIK
OG AVVIKSHÅNDTERING I VALLE KOMMUNE»
SAK 15/24 REVISOR ORIENTERAR

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalet:

Eventuelt

Underskrift

Knut Erik Paulsen
Leiar

Kopi av møteboka sendes: Ordførar, kommunedirektør, revisor, postmottak og Setesdølen

SAK 11/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 08.05.24

Vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 08.05.24 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 08.05.24

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 08.05.24 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 08.05.24 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

SAK 12/24 PLAN FOR EIGARSKAPSKONTROLL 2023-2027

Vedtak:

Kontrollutvalet tilrår at kommunestyret gjer slikt vedtak:

Kommunestyret godkjenner "Plan for eigarskapskontroll i Valle kommune 2023-2027» der det vert planlagt eigarskapskontroll i følgande selskap:

- *Setesdal Brannvesen IKS*
- *Konsesjonskraft IKS*

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å definere omfanget og innhaldet i eigarskapskontrollen, og til å foreta endringar i prioritering mellom dei aktuelle selskapa og eventuelt prioritere nye selskap dersom særskilde tilhøve skulle tilseia det.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

1. Framlegg til Plan for eigarskapskontroll, Agder Sekretariat
2. Risiko og vesentlighetsvurdering Valle kommune, Agder Kommunerevisjon IKS

Bakgrunn:

Føremålet med eigarskapskontrollen er å kontrollera om den som utøver kommunens eigarinteresse, utøver mynde slik det er fastsett i den aktuelle verksemdslova samt ivaretek kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetningar.

Eigarskapskontroll begrenser seg til ei vurdering av om eigarane har etablert tilfredsstillande rammer for styring, og at verksemda faktisk opererer i tråd med formålet.

Ved prioritering av eigarskapskontroll kan følgande kriterier vere relevante i samband med ei risiko- og vesentlighetsvurdering:

- Selskapets tenestetilbod til kommunens innbyggjarar.
- Selskapets samfunnsmessige ansvar
- Kommunens eigarandel
- Økonomisk gevinst- og tapspotensial
- Kommunens motiv for eigarskapet

I plan for eigarskapskontroll 2019 – 2023 vart følgande prosjekter prioritert.

- Setesdal IKT
- Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Valle kommune har i førre planperiode gjennomført følgande eigarskapskontroll: .

- Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS (2022)

Vurderingar:

Kommunestyret vedtek planen etter innstilling frå kontrollutvalet. Det er anbefalt at kontrollutvalet gis fullmakt til å gjere endringar i planen dersom det skulle oppstå behov for det.

Budsjettramma for kontrollarbeidet set begrensningane for omfanget av eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon som kan gjennomførast.

På generelt grunnlag vil det være naturleg å føreslå dei selskapa som er vesentlege, med høy risiko og prioritet. Kontrollutvalet prioriterer sjølv dei mest aktuelle selskapa i plan for eigarskapskontroll. Utvalet prioriterer og gjer framlegg i møte.

Dersom nabokommunar prioriterer ein eller fleire kontroller i same selskap som Valle kommune, vil det vere aktuelt å samordne gjennomføringa av prosjekta for ein mest mogleg effektiv ressursutnytting.

Framlegg til innstilling:

Kontrollutvalet tilrår at kommunestyret gjer slikt vedtak:

Kommunestyret godkjenner ”Plan for eigarskapskontroll i Valle kommune 2023-2027» der det vert planlagt eigarskapskontroll i følgande selskap:

-
-

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å definere omfanget og innhaldet i eigarskapskontrollen, og til å foreta endringar i prioritering mellom dei aktuelle selskapa og eventuelt prioritere nye selskap dersom særskilde tilhøve skulle tilseia det.

SAK 13/24 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2023-2027**Vedtak:**

Kontrollutvalet tilrår at kommunestyret gjer slikt vedtak:

Kommunestyret sluttar seg til den framlagde "Plan for forvaltningsrevisjon for Valle kommune 2023-2027, der følgande områder/prosjekt prioriterast:

<i>Prioritet</i>	<i>Tema/sector/selskap</i>	<i>Aktuelt for forvaltningsrevisjon</i>
1.	<i>Teknisk enhet</i>	<i>Planlegging og styring av investeringsprosjekter</i>
2.	<i>Helsetjenesten i Bykle og Valle</i>	<i>Helsesamarbeidet</i>

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjera eventuelle endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekter, og til å sette i gong andre prosjekt dersom utvalet ser behov for det.

Kontrollutvalet er tilfreds med orienteringa frå kommunedirektøren i forhold til meirforbruket på pleie om omsorg og finn ikkje rom for å prioritere ressurser til vidare gjennomgang av dette.

Saksutgreiing:**Sakshandsamar: Inger Lise Austrud****Vedlegg:**

Framlegg til Plan for forvaltningsrevisjon, Agder Sekretariat
 Risiko og vesentlighetsvurdering Valle kommune, Agder Kommunerevisjon IKS (vedlegg til førre sak)

Bakgrunn for saka:

Kommunelova § 23-3 har bestemmingar om at det skal utarbeidast ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen skal utarbeidast minst ei gong i valperioden, og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert.

Planen skal baserast på ein risiko og vesentlighetsvurdering av kommunens si verksemd og verksemda i kommunen. Plan for forvaltningsrevisjon skal vedtas av kommunestyret.

Formelt grunnlag:

Forvaltningsrevisjon er definert i kommunelova § 23-2 som fastsett at kontrollutvalet skal påse at »det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i.» og § 23-3 som definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, etterleving av regelverk, måloppnåing og verkningar ut frå kommunestyrets vedtak.

Vurderingar:

Kontrollutvalet gjorde i møte 3. mai 2023 vedtak om å be Agder Kommunerevisjon IKS om å gjennomføre ein risiko og vesentlighetsanalyse av kommunens verksemd og verksemda i kommunens selskap. I sine møte hausten 2023 ga kontrollutvalet revisjonen innspel på områder som dei meinte var viktig å arbeide vidare med i analysen.

Revisjonen har nå gjennomført risiko og vesentlighetsvurderinga og denne peiker på fleire ulike områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Tanken er at kontrollutvalet skal prioritere dei mest aktuelle av desse områdene i plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalet kan og prioritere andre områder som man meiner er aktuelle.

Områder som ikkje prioriterast i planen, kan følgast opp på andre måter, f.eks. ved orienteringar frå administrasjonen til kontrollutvalet.

I framlegget til Plan for forvaltningsrevisjon 2023-2027 for Valle kommune er desse områda/prosjekt for forvaltningsrevisjon prioritert: (Utvalet gjer framlegg i møtet)

Prioritet	Prosjekt	Tema/sector	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Dersom nabokommunar prioriterer eit eller fleire prosjekter med tilsvarende områder/tema som Valle kommune, kan det vere aktuelt å samordne gjennomføringa av prosjekta for ein mest mogleg effektiv ressursutnytting.

Føremålet med forvaltningsrevisjon er å bidra til forbetringar i kommunen. Det er viktig med eit godt samarbeid mellom administrasjonen, revisor og kontrollutvalet for å lykkast med dette.

Kontrollutvalet vil i løpet av planperioden prøve å få gjennomført flest mogleg prosjekt innafor dei budsjetttrammer som vert gjeven av kommunestyret.

Framlegg til innstilling:

Kontrollutvalet tilrår at kommunestyret gjer slikt vedtak:

Kommunestyret sluttar seg til den framlagde "Plan for forvaltningsrevisjon for Valle kommune 2023-2027, der følgande områder/prosjekt prioriterast:

Prioritet	Prosjekt	Tema/sector/selskap	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjera eventuelle endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekter, og til å sette i gong andre prosjekt dersom utvalet ser behov for det.

SAK 14/24 KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INTERNKONTROLL – AVVIK OG AVVIKSHÅNDTERING I VALLE KOMMUNE»**Vedtak:**

Kontrollutvalet tar kommunedirektørens tilbakemelding til orientering.

Saksutgreiing:**Sakshandsamar: Inger Lise Austrud****Vedlegg:**

Tilbakemelding frå kommunedirektøren datert 31.05.24

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet gjorde i sitt møte 15.12.2023 framlegg til kommunestyret i samband med rapport «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune».

Kommunestyret ber kommunedirektør fylgje opp dei tilrådingane som kjem fram i forvaltningsrevisjonsrapporten «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune».

Kommunestyret ber kommunedirektør gje ei tilbakemelding til kontrollutvalet innan 01.06.2024 om korleis tilrådingane i rapporten er fylgd opp.

Skriftleg tilbakemelding følger vedlagt saka. Kommunedirektør er invitert til møte for å orientere. Revisor vil og vere til stades i møte og kan kommentere saka.

Tilrådingane i rapporten: (Kommunedirektøren sine tilbakemeldingar kjem under kvart kulepunkt i kursiv:)

- Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet

Kommunedirektøren er samd i at det er nødvendig med auka fokus på å melde alle typar avvik i internkontrollsystemet. Talet på avvik har auka noko frå 2022 til 2023. Det er i så måte positivt, men funna revisjonen elles har gjort i forvaltningsrevisjonen indikerer at ein må leggje til grunn at det framleis vert meldt noko for få avvik. Avvik og avvikshandtering er faste tema på leiarmøta, arbeidsmiljøutvalet og likeins på avdelings- og personalmøte i heile organisasjonen. Opplæringsvideoane vert også vurderte som heilt avgjerande for å sikre nødvendig fokus på avvik, og etablere ein positiv meldekultur. Ambisjonen er at dette over tid vil gjeve tilstrekkeleg fokus på alle typar avvik.

- Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes

Opplæringsopplegget me har gjennomført via teams og med opptak vert vurdert som fundamentet i avvikshandteringa og risikoavdekkninga. Ikkje minst med tanke på den generelle forståinga av kvifor avvik og avvikshandtering er viktig for

kvalitetsutviklinga av tenester og arbeidsprosessar. Me ynskjer å halde fram med denne opplæringa.

- Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2

Kommunerevisjonen har kommentert at rapporteringa til kommunestyret om internkontroll er generell og at tilsvarende tema i budsjett og økonomiplan har eit noko gjentakande preg. Revisjonen meiner rapporteringa kunne fått større plass og fokus. Kommunedirektøren er samd i at kommunen har eit forbettringspotensiale i rapporteringa. I samband med årsmeldinga for 2023 er omfanget av internkontrollrapporteringa utvida. Internkontrollaktivitetane er meir utførleg omtala, m.a. opplegg for opplæring, oppfølging av leiarar og bruk av styringsverktøy for verksemdsstyring. Kommunedirektøren meiner desse endringane er eit steg i rett retning i høve til tilrådingane til kommunerevisjonen.

Vurdering:

Hensikten med denne oppfølginga er å sjå til at kommunedirektør har følgd opp anbefalingane i rapporten på ein tilfredsstillande måte. Sekretariatet har elles ingen merknader i saka.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar kommunedirektørens tilbakemelding til orientering.

SAK 15/24 REVISOR ORIENTERAR

Handsaming i møte:

Rekneskapsrevisjon:

Sluttfasen på forenkla etterlevelseskontroll som vert lagt fram i neste møte.

Vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Fast post

Vidare arbeid i kontrollutvalet: Neste møte i kontrollutvalet er 02.10.24 kl. 13.00

Eventuelt

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 17/24

Møtedato: 02.10.24

Sakshandsamar: ILA

SAK 17/24 OVERORDA REVISJONSSTRATEGI 2024 VALLE KOMMUNE

Vedlegg:

Overordna revisjonsstrategi 2024 frå Agder Kommunerevisjon IKS datert 16.08.24

Bakgrunn for saka:

I følgje kommunelova § 23-2, 1.ledd bokstav a, skal kontrollutvalet sjå til at kommunens rekneskap vert revidert på ein betryggande måte.

I forskrift om kontrollutval og revisjon §3 står det at kontrollutvalet skal halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet og mellom anna sjå til at:

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*

Orientering om overordna revisjonsstrategi og revisjonens risikovurdering er eit viktig ledd i kontrollutvalets arbeid med å følgje opp påse-ansvaret i forhold til rekneskapsrevisor.

Overordna revisjonsstrategi omfattar heile kommunen og beskriv revisjonens formål, foreløpig risikovurdering, kommunens økonomi, informasjon om kommunens risikostyring og økonomiske internkontroll, fastsetting av vesentlighetsgrense og revisjonsplan. Strategien er det overordna planleggingsdokumentet for gjennomføring av rekneskapsrevisjon.

Revisjonen vil gjennomgå revisjonsstrategien i møte og svare på eventuelle spørsmål.

Vurderingar:

Formålet med kontrollutvalets handsaming av overordna revisjonsstrategi er i hovudsak å ivareta kontrollutvalets påse-ansvar i forhold til rekneskapsrevisjon.

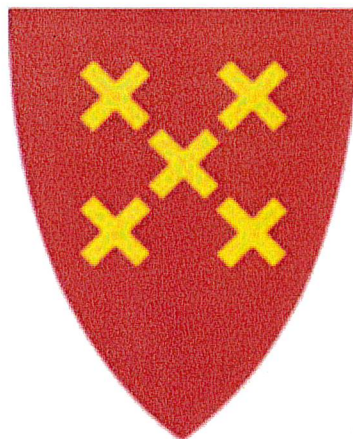
Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar overordna revisjonsstrategi 2024 for Valle kommune til orientering.

OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI

REGNSKAPSREVISJON 2024

VALLE KOMMUNE

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Revisjonens formål.....	3
3	Foreløpig risikovurdering.....	4
3.1	Kommunens økonomi.....	4
3.1.1	Drift	4
3.1.2	Investeringer.....	5
3.2	Viktige utfordringer	6
3.3	Kommunens risikostyring og økonomisk intern kontroll.....	6
4	Fastsettelse av vesentlighetsgrense	6
5	Revisjonsplan	7
6	Avslutning	7

1 Innledning

Formålet med dokumentet er å informere kontrollutvalget på et overordnet nivå om den revisjonsstrategi en har lagt for regnskapsåret 2024. I henhold til god revisjonsskikk er planen for revisjonen dynamisk for å ta hensyn til eventuelle endringer.

Revisor skal følge lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i sitt arbeid. De bestemmelser / retningslinjer revisor skal følge består primært av:

- Kommuneloven av 22.06.2018 med forskrifter
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Internasjonale revisjonsstandarder (International Standards on Auditing – ISA)
- God kommunal revisjonsskikk

Revisjon av kommunen utgjør i henhold til kommuneloven tre hovedoppgaver:

- regnskapsrevisjon,
- forvaltningsrevisjon og
- eierskapskontroll.

I tillegg skal det utføres forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen..

Agder Kommunerevisjon IKS er valgt som revisor og skal levere disse tjenestene til kommunen.

Overordnet revisjonsstrategi er det overordnede planleggingsdokument for gjennomføring av regnskapsrevisjon. Formålet med overordnet revisjonsstrategi er å dokumentere tilstrekkelige og effektive revisjonshandlinger i forbindelse med regnskapsrevisjon. Revisjonsstandarden «ISA 300 Planlegging av revisjon av et regnskap» ligger til grunn for dette dokumentet.

Vi er av den oppfatning at denne overordnede revisjonsstrategien, sammen med våre øvrige muntlige og skriftlige rapporteringer, dekker kravene som stilles til dokumentasjon av vårt arbeid. Dette dokumentet er også utarbeidet slik at det kan hjelpe kontrollutvalget med å oppfylle sitt tilsyns- og påseansvar.

2 Revisjonens formål

Formålet med regnskapsrevisjon er å bekrefte at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Revisor konkluderer på regnskapsrevisjon gjennom revisors beretning. I revisors beretning uttaler revisor seg med høy, men ikke absolutt, sikkerhet om følgende forhold:

- om årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir det alt vesentlige dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Valle kommune per 31. desember, og at resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- om opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er i samsvar med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter
- om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunen regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

I revisors beretning uttaler en seg også med moderat sikkerhet om følgende forhold:

- om det i årsberetningen er gitt dekkende redegjørelse for budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av midlene.

Revisor skal opparbeide seg en forståelse av kommunen, dens virksomhet og omgivelser, herunder også kommunens interne kontroll. Revisor må også vurdere hvorvidt innhentet informasjon tyder på at det foreligger misligheter. Dette følger av «ISA 240 Misligheter og feil» at revisor gjennom revisjonen skal bidra til å forebygge og avdekke misligheter. Begrepet misligheter benyttes primært om tilsiktede handlinger. Det er særlig to typer tilsiktede handlinger som er relevante for revisor; uredelig regnskapsrapportering og underslag av eiendeler. Dersom det konstateres misligheter ved revisjon eller på annen måte, skal revisor straks sende en foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere avklart skal revisor sende nummerert brev til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren¹.

3 Foreløpig risikovurdering

Revisjonsstandarden «ISA 315 Identifisering og vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser» inneholder krav for hvilke handlinger revisor skal utføre for å danne grunnlag for å identifisere og anslå risikoer for vesentlig feilinformasjon i regnskapet.

Revisor gjennomfører risikoanalyse av kommunen for å kartlegge om der er områder hvor det foreligger risiko som kan medføre vesentlige feil i regnskapet. Gjennom risikoanalyser vurderes risiko på de ulike områder, og resultatet av analysene har betydning for omfanget og valget av revisjonshandlinger som skal utføres.

Kommunen er en stabil virksomhet, med faste oppgaver som skal løses innenfor budsjettets rammer. Rammene for kommuner er avhengig av nivået på overføring fra statsbudsjettet (rammetilskudd og inntekstutjevning) og skatteinntektene.

3.1 Kommunens økonomi

3.1.1 Finansielle måltall

Det er i kommuneloven § 14-2 gitt at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Kommunestyret har vedtatt følgende nye økonomiske måltall i møte 24.04.24:

- Netto driftsresultat på minst 5 % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter på minst 25%
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på inntil 75%

Per 31.12.23 fremkommer det følgende tall

Måltall	Fastsatt mål	Per 31.12.23	
Netto driftsresultat	Minst 5 %	15,3 %	Mål oppnådd
Disposisjonsfond	Minst 25%	16,5%	Mål ikke oppnådd
Lånegjeld	Inntil 75%	53%	Mål oppnådd

¹ Kommuneloven § 24-7

Kommunen har per 31.12.23 oppnådd 2 av 3 av sine vedtatte finansielle måltall.

I økonomiplanperioden 2024-2027 er ikke mål for netto driftsresultat forventet oppnådd i noen av årene (fra 3,8% til 4,8%). De øvrige måltallene er ikke inntatt i økonomiplanen, da disse først ble vedtatt i 2024.

3.1.2 Drift

Kommunens driftsregnskap viste i 2023 et positivt netto driftsresultat på kr 44,9 mill, regulert budsjett for 2023 viser kr 17,4 mill.

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi² anbefaler at netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet over tid bør utgjøre om lag 1,75 %.

Netto driftsresultat for Valle kommune utgjorde 15,3 %³ i 2023. Av økonomiplan 2024-2027 kommer det frem at man forventer å ikke oppfylle måltallet i noen av årene i perioden.

Hovedårsakene til bedre netto driftsresultat enn regulert budsjett skyldes i hovedsak inntekts- og formuesskatt, eiendomsskatt, tilskudd GS vei Besteland-Fjellskarsåne og renteinntekter.

3.1.3 Investeringer og finansiering

Kommunen har budsjettert med kr 69,1 mill. i investeringer i varige driftsmidler og kr 0,6 mill. i aksjer i 2024, kr 46,2 mill. lånefinansieres.

De største investeringsprosjekter i opprinnelig budsjett er:
(i hele 1 000 kr)

Prosjekt	2024
Valle Kultursenter	40 000
Nye bustader Leite	7 500

Basert på erfaring fra tidligere års revisjon foreligger det ikke forhold som indikerer særskilt risiko knyttet til investeringer.

3.1.4 Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser var på kr 155,9 mill. pr. 31.12.23.

Kommunestyret har vedtatt et måltall om at netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på inntil 75%. I 2023 utgjorde dette 53% av brutto driftsinntekter.

Det er i 2024 budsjettert med kr 46,2 mill. i låneopptak og det er budsjettert å betale kr 14,4 mill. i avdrag.

² Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi – juni 2021

³ Av sum driftsinntekter

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Kommunen holder seg godt innenfor kommunelovens bestemmelser om maksimal avdragstid.

3.1.5 Likviditet

For å ha god likviditet, bør kontantbeholdningen være minst 1/12 av omsetningen og forholdet mellom omløpsmidler og forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld bør ikke være lavere enn 2.

Kontantbeholdning per 31.12.2023 var kr 115,7 mill., og forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld var 6,0.

Kommunens likviditet synes tilfredsstillende.

3.2 Viktige utfordringer

- Demografiske endringer, i årene fremover vil antallet eldre øke dramatisk.
- Usikkerhet rundt store betydelige inntekter som egedomsskatt og utbytte frå Å energi.
- Usikkerhet om utvikling i strømpriser som har stor påvirkning på kommunens økonomi
- Store låneopptak og økning i rentesats reduserer kommunens handlingsrom
- Satsing på næringsutvikling som kan gi flere arbeidsplasser og flere unge i kommunen

3.3 Kommunens risikostyring og økonomisk intern kontroll

Revisor skal opparbeide seg en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen.

Den interne kontrollen kan igjen deles inn i følgende komponenter:

- Kontrollmiljø
- Kommunen risikovurderingsprosess
- Informasjonssystemer
- Kontrollaktiviteter
- Overvåking av kontroller.

KRD kom i 2010 ut med 85 anbefalinger til styrket egenkontroll i kommuner og kommuner. KS har gitt veiledninger⁴ til bruk for kommunens arbeid med intern kontroll basert på disse anbefalingene.

Valle kommune har etablert interne kontrollrutiner på en rekke områder. Revisor gjennomgår disse løpende de gjennom året i revisjonsarbeidet. Vesentlige rutiner for vårt arbeid er kommunens interne retningslinjer, regnskaps -og budsjettoppfølging og rutiner rundt attestasjon og anvisning. Kommunedirektøren gir årlig tilbakemelding på den interne kontrollen i sitt svar på forespørsel til ledelsen fra revisjonen.

Det rapporteres fra kommunedirektøren til kommunestyret i to tertialrapporter i tillegg til årsregnskapet.

4 Fastsettelse av vesentlighetsgrense

Revisor skal ikke være opptatt av bagatellmessige forhold, og vil planlegge å utføre revisjonen med sikte på å avdekke eventuelle vesentlige feil eller mangler. Det følger av «ISA 320 Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon» at revisor ved utarbeidelse av den overordnede

---

⁴ Orden i eget hus – Kommunedirektørens egenkontroll, april 2020

revisjonsstrategien skal fastsette en vesentlighetsgrense for regnskapet totalt sett. Med vesentlig menes her at årsregnskapet ikke inneholder feilinformasjon som ville fått brukerne av årsregnskapet til å treffe en annen beslutning dersom feilinformasjonen ikke var tilstede.

Vesentlighetsbegrepet brukes av revisor både ved planlegging og utførelse av revisjon. Begrepet er også sentralt ved evaluering av virkningen av identifisert feilinformasjon på revisjonen og av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon i regnskapet. Vesentlighetsgrensen er sentral ved utarbeidelse av en konklusjon på regnskapet. I en normal revisjonsberetning sier revisor at *«årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling.*

5 Revisjonsplan

Med basis i overordnet revisjonsstrategi blir det utarbeidet revisjonsplan. Revisjonsplanen angir de enkelte revisjonshandlinger som revisor skal utføre. Revisjonsplanen er revisjonens interne arbeidspapirer og skal ikke behandles politisk.

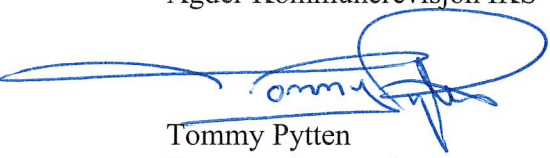
6 Avslutning

Den overordnede revisjonsstrategiens risiko- og vesentlighetsvurderinger bygger på en foreløpig vurdering av bl.a. erfaring, historisk regnskapsmateriell og den interne kontroll som foreligger.

Det videre arbeidet med regnskapsrevisjonen kan avdekke forhold som kan medføre endringer i revisjonsstrategien. Vesentlige endringer dokumenteres.

Kristiansand, 16. august 2024

Agder Kommunerevisjon IKS

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 18/24

Møtedato: 02.10.24

Sakshandsamar: ILA

SAK 18/24 ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGA

Vedlegg:

Attestasjonsuttale frå Agder Kommunerevisjon IKS datert 26.06.24

Bakgrunn for saka:

Revisor har utført eit attestasjonsoppdrag i samband med Valle kommunes etterleving av føresegner og vedtak for økonomiforvaltninga knytt til området egenandel for bebuar på institusjon – langtidsopphold.

Revisor har kontrollert følgande:

- Har kommunen fastsatt rutiner for etterberegning av betalingssetser for beboere på institusjon?
- Gjennomfører kommunene årlige etterberegning av betalingssetser for beboere på institusjon når skatteoppgjøret foreligger?
- For de kontrollerte sakene har kommunen gjennomført tilbakebetaling ved avdekket for mye betalt egenandel/har kommunen krevd tilleggsbetaling ved avdekket for lite betalt egenandel?

Uttalen gjev moderat sikkerheit for konklusjonen, altså er det ikkje like strenge beviskrav som til ei revisjonsberetning.

Saksopplysingar:

Kommunestyret skal sjå til at uavhengig instans med kunnskap om økonomiforvaltninga vurderer rutinane. Kommunestyret skal og sjå til at slike rutinar er etablert og overhaldd. Kontrollutvalet er kommunestyrets tilsynsorgan og det ligg til utvalet å føre tilsyn med kommunens forvaltning på kommunestyrets vegne.

For øvrig er revisors konklusjon som følger:

Konklusjon:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Valle kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd de kontrollerte bestemmelsene i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester §3, 6 ledd om årlig kontrollberegning av egenandelens størrelse ved langtidsopphold.

Vurderingar:

Forenkla etterlevelseskontroll erstattar ikkje den ordinære rekneskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, men kan sjåast på som eit supplement. For kontrollutvalets del er ansvaret avgrensa til å sjå til at det vert gjennomført, og halde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurdering samt resultatet frå kontrollen.

Forenkla etterlevelseskontroll styrker kontrollutvalets grunnlag for ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltninga er i samsvar med føresegner og vedtak.

Kommunedirektør er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at økonomiforvaltninga er i tråd med føresegner og vedtak, og at økonomiforvaltninga er gjenstand for betryggande kontroll.

Revisor vil i møtet orientere om resultatet av forenkla etterlevelseskontroll og svare på eventuelle spørsmål.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar revisors attestasjonsuttale frå forenkla etterlevelseskontroll til orientering.

Til kontrollutvalget i Valle kommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Valle kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Egenandel for beboere på institusjon - langtidsopphold.

Kontroll av etterlevelse av forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3, 6 ledd om årlig kontrollberegning av egenandelens størrelse ved langtidsopphold.

Vi har kontrollert følgende forhold:

- Har kommunen fastsatt rutiner for etterberegning av betalingssatser for beboere på institusjon?
- Gjennomfører kommunene årlige etterberegning av betalingssatser for beboere på institusjon når skatteoppgjøret foreligger?
- For de kontrollerte sakene har kommunen gjennomført tilbakebetaling ved avdekket for mye betalt egenandel/har kommunen krevd tilleggsbetaling ved avdekket for lite betalt egenandel?

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM 1 Kvalitetsstyring for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Agder Kommunerevisjon IKS et tilstrekkelig kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

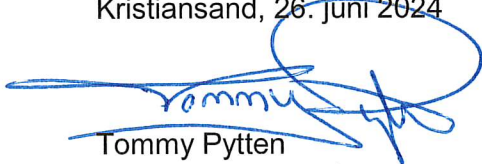
Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Valle kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd de kontrollerte bestemmelsene i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3, 6 ledd om årlig kontrollberegning av egenandelens størrelse ved langtidsopphold.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Valle kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Kristiansand, 26. juni 2024

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 19/24

Møtedato: 02.10.24

Sakshandsamar: ILA

**SAK 19/24 RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING FORENKLA
ETTERLEVELSESKONTROLL - VALLE KOMMUNE**

Vedlegg:

Risiko og vesentlighetsvurdering for forenkla etterlevelseskontroll frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert 06.09.2024

Bakgrunn for saka:

I kommunelova § 24-9 står det følgande om revisors oppgåve:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Saksframstilling:

Ansvar for oppgåva er lagt til rekneskapsrevisor og det er i lova lagt opp til ein uttale på utført arbeid med moderat sikkerheit.

Det kjem fram av risiko- og vesentlighetsvurderinga at revisor etter ei samla vurdering har valt ut området: Overholdelse av regelverket for offentlige anskaffelser – protokollplikt ved kjøp av varer og tjenester mellom 0,1 mnok og 1,4 mnok.

Revisor vil se på etterlevelse av følgende forhold:

- *Er vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen nedtegnet i en protokoll?*
- *Er det gjennomført en frivillig kunngjøring av konkurransen?*

Forenkla etterlevelseskontroll med økonomiforvaltninga vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalet innan den fristen som lova har satt, 30. juni 2025. Rekneskapsrevisor vil vere til stades i møtet.

Vurdering:

Forenkla etterlevelseskontroll erstattar ikkje den ordinære rekneskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, men kan sjåast på som eit supplement. For kontrollutvalets del er ansvaret avgrensa til å sjå til at det gjennomførast, og halde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderinga, samt resultatata frå kontrollen.

Forenkla etterlevelseskontroll styrkar kontrollutvalets grunnlag for ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltninga foregår i samsvar med føresegner og vedtak.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar risiko- og vesentlighetsvurdering for forenkla etterlevelseskontroll med økonomiforvaltninga i Valle kommune til orientering.

FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL ØKONOMIFORVALTNINGEN 2024 – VALLE KOMMUNE – RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

1. Bakgrunn

Forenklet etterlevelseskontroll er hjemlet i kommuneloven § 24-9 og angir følgende oppgave til revisor:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko - og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30.juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Denne bestemmelsen ble tatt inn i loven da kontroll av økonomiforvaltningen forsvant som fast del av regnskapsrevisjonen etter endring av revisjonsforskriften i 2004. Utvalget som la frem NOU 2016: 4 Ny kommunelov uttalte bla. «Målsettingen med å innta denne oppgaven er å etablere et system i forlengelsen av den finansielle revisjonen, med enkle og jevnlig kontrollen som i større grad kan fange opp betydelige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.»

Det er i forarbeidene presisert dette skal være en oppgave som skal løses med begrenset ressursbruk, og det skal avgis en uttalelse med moderat sikkerhet, i motsetning til revisjonsberetningen som avgis med høy sikkerhet. Denne oppgaven skal ikke være en erstatning for kommunens internkontroll, men kan bidra til å forbedre internkontrollen.

Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, dette innebærer at for Valle kommune inngår også Øyne Industribygg Valle KF.

2. Økonomiforvaltningen – områder som omfattes av kontrollen

Etterlevelseskontrollen skal rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon etter kommuneloven § 24-5.

I den finansielle revisjon skal revisor rette sin kontroll mot den delen av internkontrollen som har betydning for å kunne utarbeide et årsregnskap uten vesentlige feil. I merknadene til kommuneloven § 24-6 første ledd slås det fast at bestemmelsen ikke krever at revisor skal utføre revisjonshandlinger knyttet til den økonomiske internkontrollen utover det som er nødvendig for å kunne uttale seg om årsregnskapet.¹

Avgrensning av hvilke områder revisor skal se på gjennom den finansielle revisjonen innebærer at de øvrige områder av den økonomiske internkontrollen skal revideres vha forenklet etterlevelseskontroll eller at kontrollutvalget igjennom sitt bestilleransvar ber om en gjennomgang på dette området.

Kommunelovens kapittel 14 Økonomiforvaltning og kapittel 15 Selvkost gir en vid definisjon av økonomiforvaltningen.

Aktuelle områder som kan underlegges forenklet etterlevelseskontroll er:

- Finansforvaltning
- Selvkostområder
- Offentlige anskaffelser
- Offentlig støtte
- Beregning av driftstilskudd til private barnehager
- Andre tilskudd /overføringer til private
- Kontraktsoppfølging

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse eller virkninger. Vurdering av disse forhold faller inn under forvaltningsrevisjon.

3. Risiko – og vesentlighetsvurdering

Valle kommune har vedtatt en rekke reglementer og retningslinjer som har betydning for økonomiforvaltningen. Vi har i vår risikovurdering tatt for oss de områder som har stor betydning for kommunen, og dens innbyggere og foretatt en overordnet risikovurdering.

Vurderingen er ikke foretatt på samtlige områder, men på de områder vi har vi ansett relevante og aktuelle.

---

¹ Prop. 46 L (2017-2018) side 409

- **Selvkost**

Dette er de områder som det i lov eller forskrift er fastsatt at gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Dette omfatter:

- Renovasjon
- Vannforsyning
- Avløpshåndtering
- Tømming fra slamavskillere
- Plan- og byggesaksbehandling
- Oppmåling og matrikkelføring
- Feietjeneste

Beregning av selvkost er fom 1.1.20 lov- og forskriftsbestemt. Tidligere forelå det kun retningslinjer for hvordan disse skulle beregnes. Det foreligger ingen realitetsendring i hvordan dette skal beregnes sett i forhold til tidligere.

Risikovurdering

Selvkostområder utgjør en betydelig del av kommunen aktivitet. Erfaring fra gjennomførte kontroller er at det er avdekket få feil. De feil som er avdekket har hatt uvesentlig betydning for kommunens innbyggere.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få ubetydelig / mindre alvorlig konsekvenser.

- **Offentlige anskaffelser**

Kommunen er underlagt lov om offentlige anskaffelser med forskrift. Denne loven skal bidra til effektiv bruk av ressurser. Dette er et komplisert regelverk som stiller krav til kompetanse og kapasitet i kommunen. Årlig foretar kommunen betydelige innkjøp.

Det ble i 2019 gjennomført forenklet etterlevelseskontroll på dette området. Det ble avgitt modifisert konklusjon på kontrollen. Dette ble kommunisert i brev nr. 1/20 til kontrollutvalget.

Kommunen har iverksatt tiltak etter kontrollen ble gjennomført.

Risikovurdering

Vi vurderer det som sannsynlig at det foreligger avvik her og at avvik kan få mindre alvorlige konsekvenser. Risikoen for avvik vurderes størst på anskaffelser mellom kr 100 000 som er grensen for anskaffelseslovens virkeområde¹ og 1,4 mnok som er terskelverdien for vare og tjenestekontrakter.² Dette basert på at slike anskaffelser ofte gjøres av ansatte i kommunen med ulik innkjøpskompetanse. Det ble modifisert konklusjon ved gjennomgangen i 2019.

---

² Forskrift om offentlige anskaffelser § 5-3 (1)

- **Finans – og gjeldsforvaltning**

I Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner uttaler utvalget at: «Finans - og gjeldsforvaltningen er et område med potensiell stor risiko, som man lokalt må ha god styring og kontroll med».

Finansiell risiko omfatter alle former for finansiell risiko, slik som kredittrisiko, kursrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko osv.

Det fremkommer av kommuneloven³ at kommunestyret skal vedta et finansreglement som skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen.

Det er i finansforskriften gitt krav til innhold i finansreglementet. Kommunestyret vedtok i sak 64/19 finansreglement for Valle kommune. Ihht krav i finansforskriften ble det foretatt en ekstern kvalitetssikring av dette før det ble vedtatt.

Risikovurdering

Det er betydelige midler som forvaltes, deler av finansreglementet var gjenstand for forenklet etterlevelseskontroll i 2020, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få mindre alvorlig / alvorlige konsekvenser.

- **Kapitalvarer – justering**

Merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrifter

Lovgivningen på dette området er detaljert og krever god kompetanse for å kunne oppfylle alle de krav som er stilt i lovgivningen.

Kommunen har betydelige investeringer i fast eiendom (kapitalvare). Det er i avgiftslovgivningen lagt opp til at kompensasjon / fradrag for merverdiavgift skal gjenspeile bruk av kapitalvaren avgiftsmessig sett. Dette innebærer at ved anskaffelse av en kapitalvare er det stilt krav til hva som må dokumenteres for å sikre at merverdiavgift blir korrekt behandlet ved endret bruk av kapitalvaren, f.eks. at et bygg som er oppført til å benyttes i egen virksomhet (f.eks. lokaler til administrasjonen) endrer bruk, en velger å selge dette bygget ut til f.eks. et interkommunalt selskap eller private aktører.

En kan her, om en ikke har all nødvendig dokumentasjon på plass, risikere å tilbakebetale tidligere kompensert / fradragsført merverdiavgift.

Risikovurdering:

Området er regulert i merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrift. Det er et område som er detaljregulert, og som stiller høye krav til dokumentasjon. Risikoen er liten /fraværende om kommunen har uendret bruk av sine investeringer. Dersom bruk endres (avgiftsmessig sett) kan mangler på området få betydelige konsekvenser beløpsmessig.

Det ble foretatt kontroll her i 2022, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

---

³ Kommuneloven § 14-13.

Det vurderes at det er middels sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen vil være alvorlige.

- **Egenandel for beboere på institusjon - langtidsopphold**

Ved langtidsopphold skjer egenbetaling på bakgrunn av størrelsen på beboers inntekt, ikke faste satser som ved korttidsopphold. Egenandelen beregnes med bakgrunn i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.

Vederlagsberegning kan være krevende fordi forskriften er knapp, og den reiser kompliserte spørsmål både av økonomisk og juridisk art. Kommunen må ha tverrfaglig kompetanse og gode rutiner for vederlagsberegning.

Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken opp til ny vurdering.

Dersom skatteoppgjøret fra foregående år viser at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.

Beboere på institusjon er ofte mennesker med nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi, det er derfor ekstra viktig at kommunen sørger for betryggende kompetanse, oppfølging og internkontroll rundt behandlingen av slike saker.

Området var gjenstand for forenklet etterlevelseskontroll i 2023, uten at det ble avdekket vesentlige avvik.

Risikovurdering:

Området er regulert i egen forskrift, og det er kompliserte spørsmål av både økonomisk og juridisk art, som stiller høye krav til saksbehandlers kompetanse.

Konsekvensen for kommunens regnskap vurderes å være lav, men feil beregning av oppholdsbetaling kan få betydelige konsekvenser for beboere. Dette sammen med at gruppen som bor på institusjon ofte har nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi gjør at feil på individnivå kan bli vesentlige for enkeltpersoner.

Det ble foretatt kontroll her i 2023, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Det vurderes at det er middels sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen kan være alvorlige.

4. Tidligere gjennomførte etterlevelseskontroller

2019:

Offentlige anskaffelser

2020:

Finansforvaltning, finansreglementets kapittel 3 «Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler».

2021:

Tiltakspakker koronaepidemien.

2022:

Dokumentasjon ved anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer.

2023:

Egenandel for beboere på institusjon - langtidsopphold

5. Område hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2024

Det fremkommer av God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen punkt 7:

«Revisor velger ut områder for kontroll basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.»

Her vil vi se på etterlevelse av følgende forhold:

Etter en samlet vurdering har revisjonen valgt ut området: Overholdelse av regelverket for offentlige anskaffelser- protokollplikt ved kjøp av varer og tjenester mellom 0,1 mnok og 1,4 mnok⁴.

Kriteriene er hentet fra «Forskrift om offentlige anskaffelser § 7-1», samt veileder til reglene om offentlige anskaffelser kapittel 5.2.2.

Her vil vi se på etterlevelse av følgende forhold:

- Er vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen nedtegnet i en protokoll?
- Er det gjennomført en frivillig kunngjøring av konkurransen?

---

⁴ EØS terskelverdi er definert i forskrift om offentlige anskaffelser § 5-3 (1)

6. Rapportering til kontrollutvalget

Forenklet etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den frist som loven har satt, 30. juni 2025. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektør.

Kontrollen vil bli utført i samsvar med God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Kristiansand, 6. september 2024

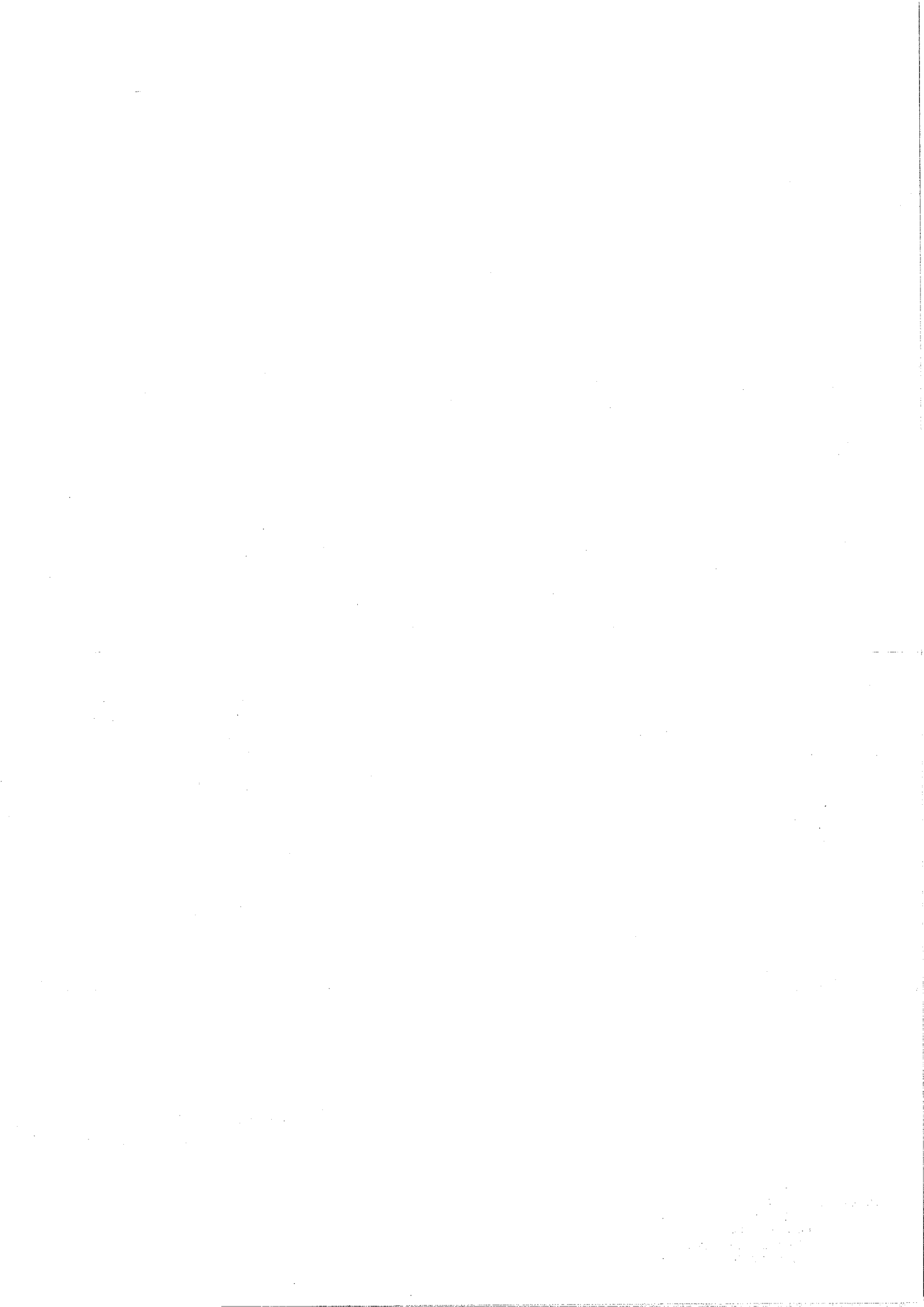
Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Vedlegg:

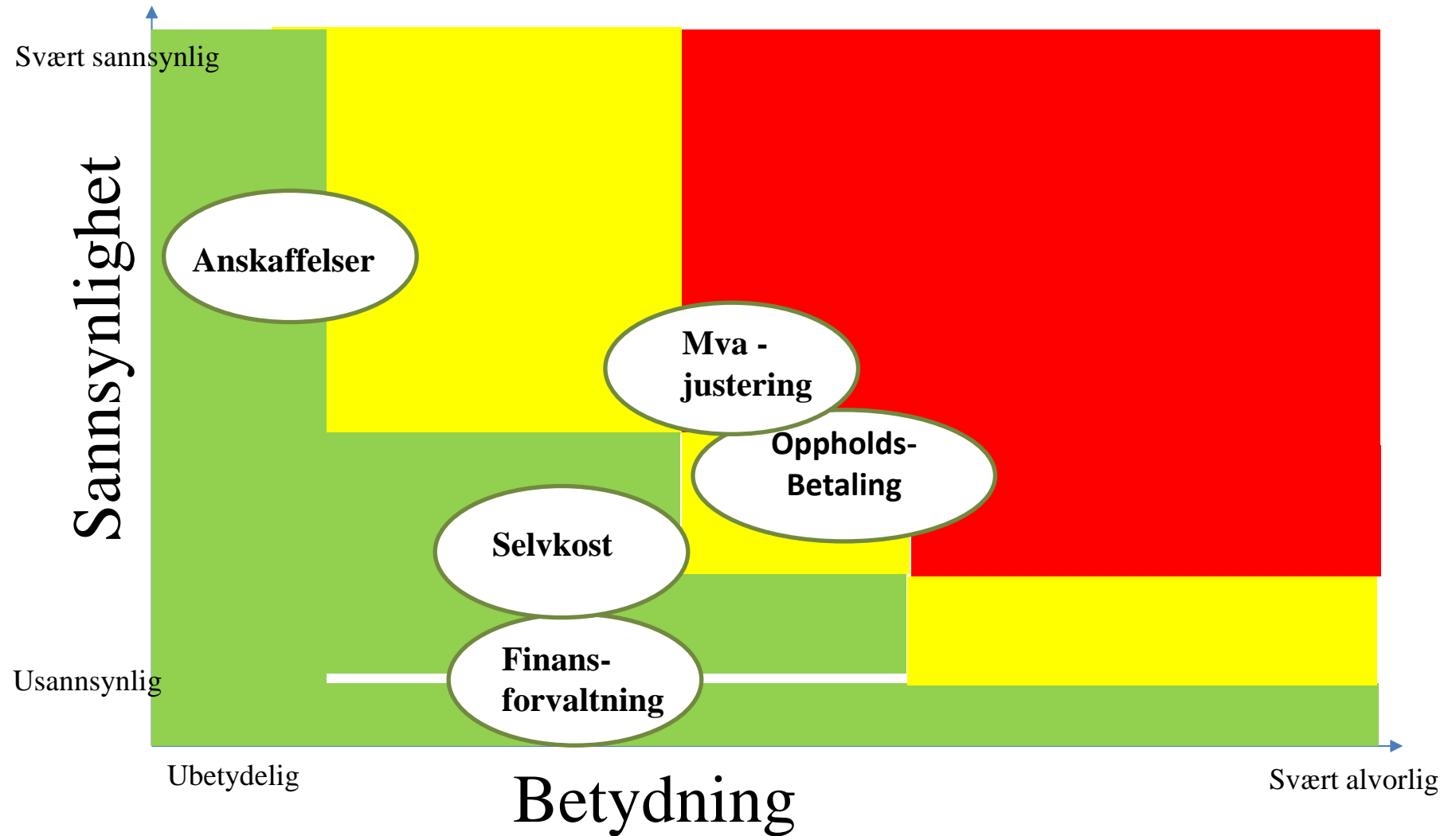
Vedlegg 1 Oversikt over risiko og vesentlighetsvurdering

Vedlegg 2 Definisjon av begreper

Kopi: Kommunedirektør

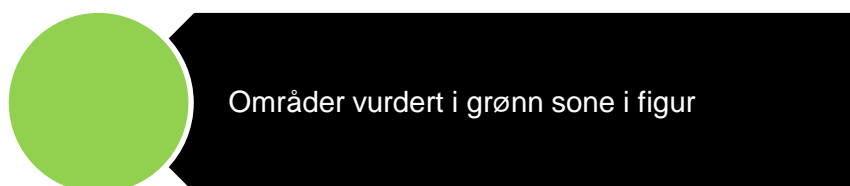
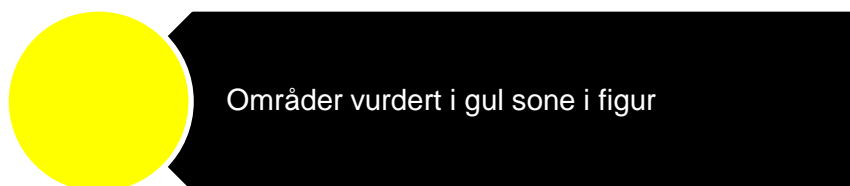
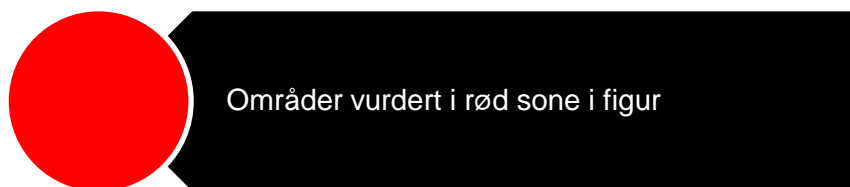
Vurdering

Områder som vurderes kontrollert	Sannsynlighet for at avvik kan forekomme	Betydning (beløpsmessig)
Offentlige anskaffelser	Høy	Lav
Merverdiavgift- justering	Middels	Middels
Oppholdsbetaling	Middels	Høy (for enkeltpersoner)
Selvkost	Lav	Middels
Finansforvaltning	Lav	Middels

VEDLEGG 2 : DEFINISJON AV BEGREPER

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Valideringsord	Beskrivelse
Ubetydelige konsekvenser	Uvesentlig, ingen som vil henge seg opp i manglende etterlevelse
Mindre alvorlige konsekvenser	Rammer få, eller flere i liten grad
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig
Meget alvorlige konsekvenser	Meget alvorlig, gjelder mange
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt, svært alvorlig. Rammer mange i stor grad

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 20/24

Møtedato: 02.10.24

Sakshandsamar: WG

SAK 20/24 BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I VALLE KOMMUNE 2025

Vedlagte saksdokument:

1. Vedteke budsjett for Agder Sekretariat
2. Agder Kommunerevisjon IKS – delbudsjett Valle 2025

Bakgrunn for saka:

Kommunen skal ha ei forsvarleg revisjonsordning og eit uavhengig sekretariat. Budsjettframlegget inneheld difor lovpålagte oppgåver. Budsjettframlegget er delt inn i 3 hovudgrupper; kontrollutvalet sine utgifter, utgifter til revisjonstenester og til sekretariat.

Kommunal- og Moderniseringsdepartementets Veileder om kontrollutvalets rolle og oppgåver s. 16, seier bl.a. at: Kontrollutvalet skal utarbeide framlegg til budsjett. I budsjettet må kontrollutvalet synleggjere kontrollutvalets egne kostnader og kostnader knytt til revisjonsaktiviteter.

Videre står det noko om kven som kan gjera endringar i kontrollutvalets budsjett: Budsjettframlegg frå kontrollutvalet kan berre endrast av kommunestyret.

Grunnen til at kontrollutvalets budsjett er i ei særstilling, er at utvalet skal vere fritt og uavhengig av dei organa som utvalet skal kontrollere. Kontrollutvalets budsjettframlegg skal difor uendra følge det samla budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjetthandsaminga har naudsynt informasjon om kva for eit budsjett kontrollutvalet treng for å utøve sin funksjon. Når det gjelder betaling for tenester som vert kjøpt av revisjonsselskapet og sekretariatet for kontrollutvala, vert desse fastsett av hhv. representantskapet for revisjonen og av styret for sekretariatet og kan berre endrast av desse.

Agder Sekretariat, vedteke budsjett.

Driftstilskotet skal dekke den normale aktiviteten i kontrollutvalet, frå sakshandsaming til utsending av innkallingar og utskrifter, oppfølging av kontrollutvalets vedtak, arkivhald med meir.

Agder Sekretariat KO er omdanna til eit kommunalt oppgavefellesskap og det er representantskapet som har fastsett budsjettet for 2025.

Agder Sekretariat KO har 13 eigar- og deltakarkommunar etter kommunesamanslåingane frå 01.01.20, medan det tidlegare var 16 kommunar.

Tidlegare auke i budsjettet har ikkje vore stilstrekkeleg for å få økonomien i balanse etter tidlegare år med nullvekstgifter og auka lønns- og prisvekst. Dei seinare åra har vi tært på fondsmidlane (tidlegare års overskot) for å gjere opp rekneskapen. For å kome i balanse i

2025, må etterslepet dekkers inn og det må derfor leggest inn ei inntektsauke i budsjettet høgare enn forventa pris- og lønnsvekst for 2025.

Ein har tatt utgangspunkt i rekneskapstal for 2023, tillagt lønns- og prisvekst for 2024, samt forventa vekst for 2025.

I samband med organisasjonsendring frå §27-samarbeid etter gamal kommunelov til kommunalt oppgåvefellesskap etter ny kommunelov med verknad frå 01.11.23, er det også innført ny modell for fordeling av sekretariatets utgifter. Kriteria for fordeling av utgiftene er ein fast andel, samt ein variabel del som vert berekna med utgangspunkt i antal innbyggjarar og antal møte i kontrollutvala. Det foretast avrekning året etter budsjettåret slik at sekretariatets utgifter vert fordelt ut frå avlagt rekneskap og oppdaterte tall for antal innbyggjarar og antal avholdte møte.

Det er budsjettert med fem (5) møter i kontrollutvalet i 2025.

Den nye beregningsmodellen medfører at driftstilskotet for Valle kommune til Agder Sekretariat vert auka frå kr. 157.000 i 2024 til kr. 179.000 i 2025, jf. forklaring ovanfor.

Deltakartilskotet for 2025 vert fordelt som følger etter ny fordelingsmodell:

Tabell: Utvikling i deltakartilskott

Deltakarkommune	Tilskot 2025 (B)	Tilskot 2024	Tilskot 2023
Evje og Hornnes	199.000	175.000	151.000
Bygland	178.000	157.000	151.000
Bykle	178.000	156.000	151.000
Farsund	244.000	216.000	196.000
Flekkefjord	240.000	211.000	196.000
Hægebostad	183.000	161.000	151.000
Iveland	180.000	158.000	151.000
Kvinesdal	216.000	190.000	179.000
Lindesnes	362.000	319.000	325.000
Lyngdal	264.000	233.000	234.000
Sirdal	184.000	161.000	151.000
Valle	179.000	157.000	151.000
Åseral	176.000	155.000	151.000

*) Avrunda til næraste hele 1000 kr.

For nærare informasjon vises det til vedlagte budsjettsak for Agder Sekretariat.

Agder Kommunerevisjon IKS:

I medhald av lov om interkommunale selskap § 18 og 20 skal representantskapet vedta budsjett for komande kalenderår og ei gong i året vedta selskapets økonomiplan.

I medhald av selskapsavtalen ligg det til representantskapets mynde å vedta budsjett og økonomiplan, herunder å bestemme den nærmare fordelinga av utgifter på den enkelte kommune og verksemd. Vedteke budsjett/økonomiplan skal sendast eigarane innan 10. oktober før budsjettåret for innarbeiding i deltakarkommunens årsbudsjett.

Sekretariatet har motteke delbudsjett for 2025 frå Agder Kommunerevisjon IKS. Der det er lagt inn ei auke i tilskotet til revisjonen frå kr 730 000 til kr 767 000, som er ei auke med 5% frå året før.

I tillegg kjem kr 59 500 til forenkla etterlevelsesk kontroll. Samla revisjonstilskot for 2025 utgjer dermed kr 826.500.

Tilskotet skal dekke rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll m.m.

For ytterlegare informasjon om budsjettet syner ein til det vedlagte delbudsjett frå revisjonen.

Revisjonen vil vere til stades i møte og kan kommentere budsjettet ytterlegare og svare på eventuelle spørsmål.

Kontrollutvalet sine utgifter:

Budsjettet for kontrollarbeidet skal omfatte kontrollutvalets samla verksemd.

Alle postar under kontrollutvalets arbeid foreslås behaldt uendra frå 2024.

Budsjettframlegget:

Det framlagte budsjettframlegg for kontrollarbeidet bygger på:

- Førre års budsjetttramme
- Delbudsjett Valle for Agder Kommunerevisjon IKS for 2025
- Vedteke budsjett for Agder Sekretariat for 2025

Kontrollbudsjett Valle kommune	Budsjettframlegg 2025	Vedteke budsjett 2024
Tilskot til revisjonen	Kr. 826.500	Kr. 786.500
Kommunen sin del av sekretariatstenester	Kr. 179.000	Kr. 157.000
Kontrollutvalets utgifter:		
Møtegodtgjersle og tapt arbeidsforteneste m.m.	Kr. 30.000	Kr. 30.000
Kurs og opplæring:	Kr. 40.000	Kr. 40.000
Beverting:	Kr. 5.000	Kr. 5.000
Andre konsulenttenester:(ekstra ressurser til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll mv.)	Kr. 53.000	Kr. 53.000
Totalbudsjett	Kr. 1.133.500	Kr. 1.071.500

Framlegg til vedtak:

1. Kontrollutvalet tilrår en budsjetttramme for kontrollarbeidet i Valle kommune for 2025 på kr 1 133 500
2. Kontrollutvalets budsjettframlegg skal uendra følge det samla budsjettframlegget for kommunen til kommunestyret.

AGDER SEKRETARIAT KO – REPRESENTANTSKAPET

UTSKRIFT AV MØTEBOK

Mandag 16. september 2024

SAK 02/24 ØKONOMIPLAN 2025 – 2028 MED ÅRSBUDSJETT FOR 2025

Behandling i møtet:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Representantskapet fattet følgende vedtak:

- Representantskapet vedtar økonomiplan 2025-2028 med et årsbudsjett for 2025 på kr. 2 783.000.*
- Utgiftene fordeles mellom deltakerkommunene som følger:*

<i>Evje og Hornnes</i>	<i>Kr. 199.000</i>
<i>Bygland</i>	<i>Kr. 178.000</i>
<i>Bykle</i>	<i>Kr. 178.000</i>
<i>Farsund</i>	<i>Kr. 244.000</i>
<i>Flekkefjord</i>	<i>Kr. 240.000</i>
<i>Hægebostad</i>	<i>Kr. 183.000</i>
<i>Iveland</i>	<i>Kr. 180.000</i>
<i>Kvinesdal</i>	<i>Kr. 216.000</i>
<i>Lindesnes</i>	<i>Kr. 362.000</i>
<i>Lyngdal</i>	<i>Kr. 264.000</i>
<i>Sirdal</i>	<i>Kr. 184.000</i>
<i>Valle</i>	<i>Kr. 179.000</i>
<i>Åseral</i>	<i>Kr. 176.000</i>
- Det foretas avregning i tråd med samarbeidsavtalen etter at årsregnskapet for 2025 foreligger.*

Saksfremstilling:

Saksbehandler Willy Gill

Vedlegg:

Generelt:

Året 2025 er det 21. driftsåret i Agder Sekretariat. Sekretariatet er vedtatt omdannet til kommunalt oppgavefellesskap KO med virkning fra 01.11.23. Nytt fra og med i år er at nyvalgt representantskap for fastsetter økonomiplan med årsbudsjett for 2025.

Agder Sekretariat har 13 eier- og deltakerkommuner etter kommunesammenslåingene fra 01.01.20, mens det tidligere var 16 kommuner.

Selskapet hadde nullvekst i budsjettene i flere år. I budsjettet for 2022 ble det lagt inn en økning for å kompensere for pris- og lønnsvekst fra 2022 til 2023, samt for å delvis kompensere for tidligere års nullvekst. Særegent for 2022 var tilbakebetaling av oppstartstilskudd til sammenslåtte kommuner med kr. 120.000.

Fra og med 2020 ble det innført ordning med deltakertilskudd basert på innbyggerantall. I forbindelse med vedtatt organisasjonsendring fra 01.11.23 er det vedtatt ny modell for beregning av deltakertilskudd basert på en fast andel pr. deltakerkommune, samt en variabel del basert på antall møter og antall innbyggere. Sekretariatets budsjetterte utgifter fordeles mellom deltakerkommunene og deltakertilskuddet betales forskuddsvis i 2 terminer. Det skal foretas avregning etter at årsregnskapet foreligger.

Tabellen nedenfor viser resultatutviklingen de senere år.

Tabell: Regnskapene 2020 -2023 med resultatutvikling

	2023	2022	2021	2020
Sum driftsinntekter	2 364 407	2 249 254	2 132 000	2 154 984
Sum driftsutgifter	2 515 641	2 447 932	2 193 248	2 194 086
Brutto driftsresultat	- 151 234	- 198 678	-61 248	-39 102
Finansinntekter	72 045	29 658	7 848	9 510
Netto driftsresultat	- 79 189	- 169 020*	-53 400	-29 592

*) Særegent for 2022 var tilbakebetaling av oppstartstilskudd til sammenslåtte kommuner med kr. 120.000. Dette forklarer størsteparten av det negative resultatet som ble dekket inn ved bruk av disposisjonsfond.

Lønnsutgifter inkl. pensjon og arbeidsgiveravgift.

Lønn og sosiale kostnader utgjør om lag 88% av selskapets driftsutgifter og utgjør dermed den viktigste faktoren ved beregning av vekst i budsjettene. Prognosen for årslønnsvekst fra SSB for 2024 var på 4,9%, mot 5,3% for 2023. Lønnsoppgjøret for 2024 endte på 5,2%. Prognosen for årslønnsvekst fra SSB for 2025 er på 4,6%. Jeg har lagt inn en økning på 5,0% for å ha litt å gå på. Sekretariatet følger rammen for kommuneoppgjøret ved lønnsfastsettelsen for de ansatte.

Øvrige driftsutgifter.

Denne posten utgjør om lag 12% av driftsutgiftene og dekker blant annet husleie, kurs/opplæring, kontingenter/medlemskap/abonnementer, telefon/bredbånd og div. IT. Denne posten må budsjetteres noe opp. Det skyldes ikke minst krav til obligatorisk etterutdanning, jf. krav fra NKRF. Hver medarbeider skal i løpet av en 3-årsperiode gjennomføre minst 105 kurstimer innenfor relevante fagområder. De senere årene har det vært en betydelig økning i hva vi må betale for deltakelse på aktuelle kurs og konferanser. Noe opplæring/kursemer kan gjennomføres som *e-kurs*, men mesteparten krever fysisk deltakelse. En betydelig andel av de fysiske konferansene er for både sekretariat og kontrollutvalgsmedlemmer. Blant annet gjennomføres den årlige kontrollutvalgskonferansen i regi av NKRF på Gardermoen hvert år. Dette er et viktig samlingspunkt for både oss sekretærer og for kontrollutvalgene. Derfor prioriterer vi deltakelse på denne konferansen.

Agder Sekretariat er en kompetansebedrift. Opplæring gjennom kurs, konferanser og videreutdanning er viktig for å sikre gode tjenester til kontrollutvalgene, og for å beholde/rekruttere personell med god og riktig kompetanse.

En vil fortsatt arbeide for effektiv ressursutnyttelse og nøktern drift.

Inntekter/deltakertilskudd.

I forbindelse med vedtatt organisasjonsendring fra 01.11.23 er det vedtatt ny modell for beregning av deltakertilskudd basert på en fast andel pr. deltakerkommune, samt en variabel del basert på antall møter og antall innbyggere. Denne modellen bygger selvfølgelig på et budsjett, men i tillegg foretas det en avregning året etterpå regnskapsåret som sikrer dekning av sekretariatets utgifter (sett over 2 år).

Tidligere økninger i budsjettet har ikke vært tilstrekkelig for å bringe økonomien i balanse etter tidligere år med nullvekstgifter og økende lønns- og prisvekst. De senere årene har vi vært på fondsmidlene (tidligere års overskudd) for å gjøre opp regnskapene. For å komme i balanse i 2025, må etterslepet dekkes inn og det må derfor legges inn en inntektsøkning i budsjettet høyere enn forventet pris- og lønnsvekst for 2025.

En har tatt utgangspunkt i regnskapstallene for 2023, tillagt lønns- og prisvekst for 2024, samt forventet vekst for 2025. Det forventes at utgiftene for 2025 vil utgjøre kr. 2.783.000 og disse utgiftene må dekkes inn gjennom deltakertilskudd fra eier/deltakerkommunene.

Rentenivået varierer og i budsjettforslaget er renteinntektene budsjettert med kr. 0. Her er det med andre ord en liten «reserve» i budsjettet.

Deltakertilskuddet for 2025 fordeles som følger etter ny fordelingsmodell:

Tabell: Utvikling i deltakertilskudd

Deltakerkommune	Tilskudd 2025 (B)	Tilskudd 2024	Tilskudd 2023
Evje og Hornnes	199.000	175.000	151.000
Bygland	178.000	157.000	151.000
Bykle	178.000	156.000	151.000
Farsund	244.000	216.000	196.000
Flekkefjord	240.000	211.000	196.000
Hægebostad	183.000	161.000	151.000
Iveland	180.000	158.000	151.000
Kvinesdal	216.000	190.000	179.000
Lindesnes	362.000	319.000	325.000
Lyngdal	264.000	233.000	234.000
Sirdal	184.000	161.000	151.000
Valle	179.000	157.000	151.000
Åseral	176.000	155.000	151.000

*) Avrundet til nærmeste hele 1000 kr.

Økonomiplan 2025 - 2028

Med ny organisasjonsform kommunalt oppgavefelleskap, KO, er det krav om utarbeidelse av økonomiplan. Året 2025 er første år i økonomiplanperioden 2025-2028, og utgjør årsbudsjettet for 2025.

Tabell: Økonomiplan 2025-2028 med årsbudsjett 2025

	2025	2026*	2027*	2028*
Sum driftsinntekter	2 783	2 783	2 783	2.783
Sum driftsutgifter	2 783	2.783	2.783	2.783
Resultat	0	0	0	0

*) 2025- kroner

Forslag til vedtak:

1. Representantskapet vedtar økonomiplan 2025-2028 med et årsbudsjett for 2025 på kr. 2 783.000.
2. Utgiftene fordeles mellom deltakerkommunene som følger:

Evje og Hornnes	Kr. 199.000
Bygland	Kr. 178.000
Bykle	Kr. 178.000
Farsund	Kr. 244.000
Flekkefjord	Kr. 240.000
Hægebostad	Kr. 183.000
Iveland	Kr. 180.000
Kvinesdal	Kr. 216.000
Lindesnes	Kr. 362.000
Lyngdal	Kr. 264.000
Sirdal	Kr. 184.000
Valle	Kr. 179.000
Åseral	Kr. 176.000

3. Det foretas avregning i tråd med samarbeidsavtalen etter at årsregnskapet for 2025 foreligger.

Rett utskrift:

Willy Gill
Daglig leder

Sendt elektronisk til:

Kontrollutvalget i
Valle kommune

Del-budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Valle kommune for 2025

Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og tilsynsarbeid skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker behandles.

Agder Kommunerevisjon IKS – møteforberedelse, deltakelse ved kontrollutvalgs- og kommunestyremøter samt fagkontakt med sekretær

Iht kommunelov § 24-3 plikter revisor å være tilstede i kommunestyret ved behandling av saker som har tilknytning til revisors oppdrag. Revisor deltar også ved kontrollutvalgets møter. Sekretæren for kontrollutvalget vil ha utstrakt behov for kontakt med revisjonen for informasjon/drøfting av saksforberedelse til møter. Revisjonens tidsforbruk til møteforberedelse og møtedeltakelse ved politiske møter samt nødvendig fagkontakt med sekretær inngår i revisjonstilskuddet.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon - revisjonstilskudd

Det følger av Kommuneloven at kontrollutvalget skal påse at kommunen har regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Revisjonstilskuddet er basert på budsjettert tidsforbruk til bla løpende revisjon, årsoppgjørrevisjon og alle pliktige attestasjonsoppgaver.

Forvaltningsrevisjon

Agder Kommunerevisjon IKS i løpet av 2024 utarbeidet ny risiko og vesentlighetsvurdering som grunnlag til plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Risiko og vesentlighets- vurdering er basert på en gjennomgang av hele kommunens virksomhet hvor risiko og vesentlighetsvurderingen vurderes utfra lav (L), middels (M)

eller høy (H) og/eller en kombinasjon av disse. Analysen er utført av revisjonen etter bestilling fra kontrollutvalget og legges frem for kommunestyret høsten 2024. Analysen danner sammen med plan for forvaltningsrevisjon, grunnlag for kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon i perioden. Plan for forvaltningsrevisjon er dynamisk og behov for endringer vurderes fortløpende av kontrollutvalget. Basert på analysen og plan så har kontrollutvalget bestilt flere forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Basert på risiko og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon, så bestiller kontrollutvalget prosjekt for forvaltningsrevisjon.

Agder Kommunerevisjon IKS – Revisjonstilskudd 2024 – 2025;

Revisjonstilskuddet utgjør kr 767.000,-. Det er en økning i revisjonstilskuddet på 5 % fra 2024 til 2025. Revisor er i ny kommunelov pålagt å gjennomføre forenklet etterlevelseskontroll. Denne oppgave er budsjettert til kr 59.500,-.

Eierskapskontroll (forvaltningsrevisjon)

Det skal gjennomføres eierskapskontroll i kommunens hel/deleide selskaper. Agder Kommunerevisjon IKS har i løpet av 2024 utarbeidet ny risiko og vesentlighetsvurdering. Analysen skal sammen med plan for eierskapskontroll behandles av kommunestyret høsten 2024. Analysen og plan for eierskapskontroll danner grunnlag for kontrollutvalgets bestilling av eierskapskontroll-/forvaltningsrevisjon fra revisjonen.

Mål for kontrollen vil kunne være å vurdere om selskapene drives på en slik måte at kommunens målsetting med eierskapet ivaretas på en best mulig måte. Dette kan bety gode og effektive tjenester for kommunen, og gi en best mulig avkastning og ivaretagelse av samfunnsansvarlig forretningsdrift. Tilskuddet på eierskapskontroll inngår i revisjonstilskuddet.

Tallbudsjett - 2025 med noter

Vedlagt følger del-budsjett for 2025 for kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen. De resterende budsjettposter, knyttet til kontrollutvalgets drift, utarbeides av kontrollutvalgets sekretær. Sekretæren fremmer også forslag til vedtak i saken.

Revisjonens tilskudd fra kommunen er beregnet etter medgått tid og en timepris tilnærmet selvkost.

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Budsjettforslag for revisjon, selskapskontroll og revisjonens deltakelse ved politiske møter i 2025 – Valle kommune

Tilskudd Agder Kommunerevisjon IKS forberedelse, møtedeltakelse kontrollutvalg, kommunestyret mv.		1
Forenklet etterlevelseskontroll	59 500,00	2
Revisjonstilskudd Agder Kommunerevisjon IKS	767 000,00	3
Sum	826 500,00	

Sum 826.500,-

kr 786.500,- i budsjett for 2024 inkluderer ny lovpålagt oppgave (forenklet etterlevelseskontroll)

Noter:*Note 1*

Arbeid med revisjonens tid til forberedelse og deltakelse ved politiske møter samt arbeid og dialog med sekretariatet, inngår i revisjonstilskuddet.

Note 2

Revisor er i ny kommunelov pålagt å utføre forenklet etterlevelseskontroll. Denne oppgaven ble første gang budsjettert i 2021.

Note 3

Revisjonstilskuddet er beregnet til Kr 767.000,-. Det er lagt til grunn en utgiftsøkning på 5 % for 2025. I beløpet inngår både regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Det ble i 2024 utarbeidet en ny risiko og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll for perioden 2023-2027. Risiko og vesentlighetsvurderingen skal sammen med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll behandles av kommunestyret som sak høsten 2024 og danner grunnlag for bestilling fra kontrollutvalget til revisjonen.

Kristiansand, 06.09.24

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 22/24

Møtedato:02.10.24

Sakshandsamar: ILA

SAK 22/24 REVISOR ORIENTERAR

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

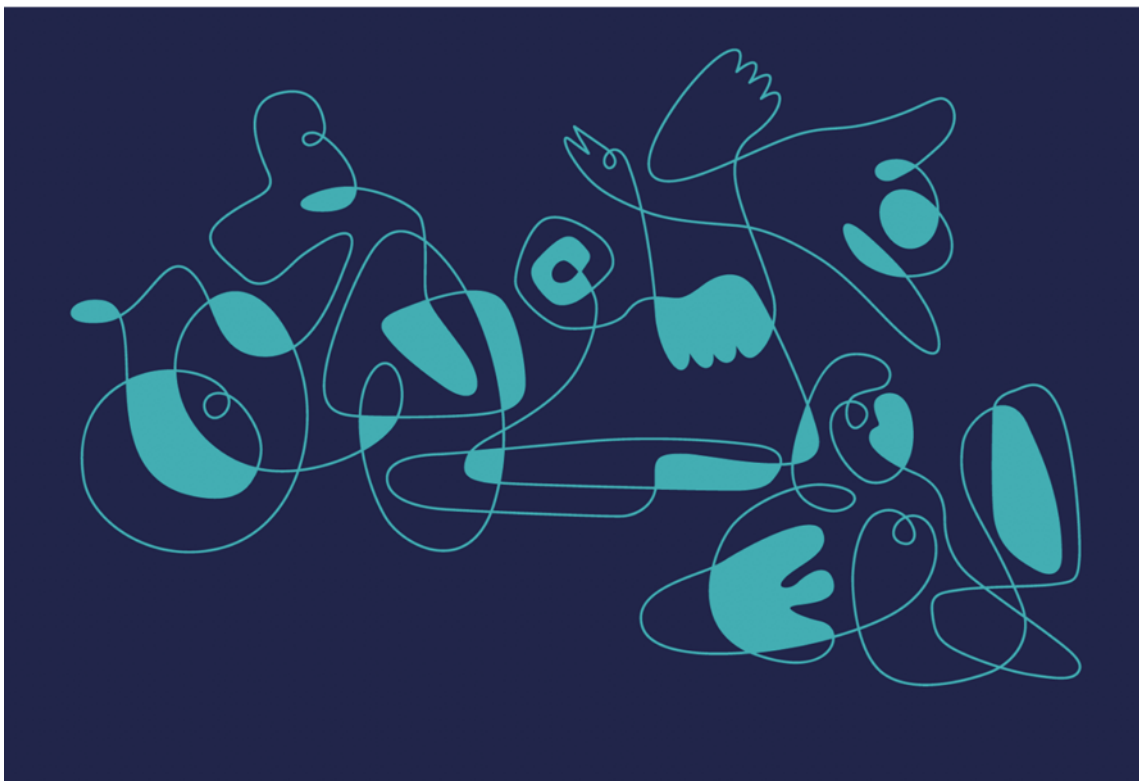
Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

TILSYNSRAPPORT

Pedagogisk bemanning

Valle kommune

Saksnummer: 2024/3229

Valle kommune:

Kommunedirektøren ved barnehagemyndighet

Statsforvaltaren sitt tilsynsteam:

Linn Havstad Kvifte, seniorrådgjevar

Hege Lauvland, seniorrådgjevar og tilsynsleiar

Arendal 27.08.24

Samandrag

I denne rapporten presenterer vi våre vurderingar og konklusjonar i tilsynet med Valle kommune. Tema for tilsynet pedagogisk bemanning - dispensasjonar.

Tema for tilsynet er praksis til barnehagemyndigheita ved handsaming av søknad om dispensasjon frå utdanningskravet, jf. forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagar.

Tilsynet er eit dokumenttilsyn der vi har vurdert to vedtak frå 2019, kommunens skriftlege rutinar og mal for vedtak om dispensasjon. Ei utfordring med skriftlege tilsyn er at vi ikkje har hatt høve til å intervju tilsette i kommunen. Intervju kunne ha gitt oss meir informasjon om korleis kommunen faktisk praktiserer vilkåra og korleis dei følger opp for å sikre at vilkåra blir etterlevde i praksis. Utan slike intervju er det vanskeleg å få full innsikt i korleis prosedyrane fungerer i det daglege arbeidet i barnehagane.

Kommunen skriv at det er lenge sidan det har vore behov for å handsame dispensasjonssøknader. Dei vedtaka som føreligg har manglar, og dei er gamle. Vi finn ikkje grunnlag for å gi pålegg om retting av desse.

Dei nye rutinane og malen vil kunne sikre at kommunen, ved å følgje desse, får ein praksis i tråd med regelverket. Det er naudsynt å evaluere bruken av rutinane for å sikre at dei fungerer som tiltenkt, og at dei som er involverte i dispensasjonshandsaminga, har nødvendig kompetanse og forståing av regelverket. Dette vil bidra til å sikre at dispensasjonar berre blir gitt når det er absolutt nødvendig, og at kvaliteten på det pedagogiske tilbodet i barnehagane blir oppretthalden.

Innhald

1	Innleiing	3
1.1	Kort om Valle kommune	3
1.2	Tema	3
1.3	Om gjennomføringa av tilsynet.....	3
2	Barnehagemyndigheita si handsaming av søknader om dispensasjon frå utdanningskravet for pedagogisk leiar i samsvar med barnehageloven og tilhøyrande forskrifter.	4
2.1	Rettslege krav.....	4
2.2	Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar	4
2.2.1	Ser barnehagemyndigheita til at det er eigar som fremjar søknad om dispensasjon frå utdanningskravet for pedagogisk leiar ?	4
2.2.2	Påser barnehagemyndigheita at stillinga det søkjast dispensasjon for har vore offentleg utlyst? 5	
2.2.3	Undersøk barnehagemyndigheita om det har meldt seg ein eller fleire kvalifiserte søkarar til stillinga det søkjast dispensasjon for?	6
2.2.4	Avslår barnehagemyndigheita dispensasjonssøknader der det er kvalifiserte søkjarar? (I tilfelle der det har vore kvalifiserte søkjarar til stillinga)?	7
2.2.5	Sikrar barnehagemyndigheita at den det søkjast dispensasjon for blir i stand til å fylle stillinga, ved å setje relevante vilkår	7
2.2.6	Vurderer barnehagemyndigheita informasjonen dei får om dei faktiske kvalifikasjonane til den som det søkast dispensasjon for ?	8
2.2.7	Er dispensasjonen knytt til den personen det blir søkt dispensasjon for og til ein konkret stilling i ein konkret barnehage, og blir dispensasjon gjeve for inntil eitt år om gongen?	9
2.2.8	Legg barnehagemyndigheita til grunn omsynet bak hovudregelen om utdanningskravet når dei handsamar dispensasjonssøknader?.....	9
2.2.9	Inneheld vedtaket informasjon om høve til klage, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen og inneheld vedtaket informasjon om retten til å sjå sakas dokumenter?	10
3	Varsel om pålegg om å rette	11
4	De har rett til å klage	11

1 Innleiing

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndigheit, jf. barnehageloven § 54, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen følger regelverket i barnehageloven.

Tilsyna våre er utøving av offentleg myndigheit. Det gjer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningsretten og offentleglova. I tilsynet behandlar vi personopplysningar. Les meir om behandlinga vår av personopplysningar på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/)

1.1 Kort om Valle kommune

Valle er ein innlandskommune i Agder fylke. Kommunen ligg i Setesdal, og grensar i sør mot Bygland kommune og i nord mot Bykle kommune.

Det er to sentra i kommunen, Valle og Rysstad. Kommuneadministrasjonen ligg i Valle.

I kommunen er det 1 199 innbyggjarar¹. Fødselstala har vore relativt stabile på 10, dei siste 20 åra. Frå 2020 har det auka: I 2021 vart det fødd 14, i 2022 vart det fødd 17 barn, og i 2023 var fødselstalet 18.

I Valle er det to barnehagar, Hylestad barnehage (25 barn)² og Valle barnehage (38 barn)³, både barnehagane er kommunale.

1.2 Tema

Temaet for dette tilsynet er kommunen si praksis ved behandling av søknad om dispensasjon frå utdanningskravet, jf. barnehageloven § 25 med tilhøyrande forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, forvaltningsloven og ulovfesta forvaltningsrettslege reglar.

Under dette temaet kontrollerer vi barnehagemyndigheita si saksbehandling og avgjerd av søknadar om dispensasjon frå utdanningskravet.

Vi har ikkje sett på korleis kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om Valle kommune oppfyller krava i regelverket knytt til pedagogisk bemanning, og slik bidra til auka rettstryggleik for barn og foreldre.

1.3 Om gjennomføringa av tilsynet

Statsforvaltaren opna tilsyn med Valle kommune i brev datert 22.03.2024. Kommunen vart pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har motteke følgjande dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet:

- Kommunen sine svar på spørsmål frå oss
- Kommunen si skriftlege prosedyre og mal for vedtak

---

¹ [Kommunefakta – SSB](#)

² [Antall barn i barnehagen - alder | udir.no](#)

³ [Antall barn i barnehagen - alder | udir.no](#)

- Dispensasjonsvedtak for to barnehagar, gjeldande for barnehageåret 2019/202

Dette er ein førebels rapport med våre førebelse vurderingar og konklusjonar.

2 Barnehagemyndigheita si handsaming av søknader om dispensasjon frå utdanningskravet for pedagogisk leiar i samsvar med barnehageloven og tilhøyrande forskrifter.

2.1 Rettslege krav

Barnehagemyndigheita må sørgje for at alle avgjerder om søknader om dispensasjon frå utdanningskravet er i samsvar med gjeldande krav, jf. barnehageloven § 25 og forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagar, forvaltningsloven og ulovfestede forvaltningsrettslige regler.

Barnehageloven § 25

«Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer. Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Departementet kan gi forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon, (...).»

Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 3 første ledd

Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet (...)

«Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder for inntil ett år om gangen, dersom barnehageeier søker om det, stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.»

2.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

2.2.1 Ser barnehagemyndigheita til at det er eigar som fremjar søknad om dispensasjon frå utdanningskravet for pedagogisk leiar ?

Rettsleg grunnlag

Det følgjer av forskrifta § 3 første ledd at det er eigar som har ansvaret for å fremje søknad om dispensasjon frå utdanningskravet for styrar og pedagogisk leiar. Dette er i tråd med barnehageloven § 7 som stadfestar barnehageeigars ansvar for å drive verksemda i samsvar med regelverket. Eigar har ansvar for at verksemda følgjer dei krava barnehageloven stiller.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja på dette i eigenvurderinga og legg til at styrar i denne samanheng har fått vidaredelegert rolla som barnehageeigar, og at det er styrar som søker om dispensasjon.

Valle kommune oppfyller retten til barnehageplass i barnehagane, men det blir ikkje gitt plass utover retten før riktig bemanning er på plass. Derfor kan kommunen ha litt ventelister på barnehageplass

for dei som har søkt etter fristen for opptak. Kommunen har som standard at det skal vere ein tilsett over normen for grunnbemanning i kvar barnehage. I tillegg har kommunen som mål at 50 % av dei tilsette skal vere utdanna barnehagelærarar. Dette dannar grunnlaget for kva eigar søker etter når dei skal tilsette. Det har ført til at kommunen ikkje har hatt behov for å søkje om eller gje dispensasjonar frå utdanningskravet dei siste åra.

Viss det likevel blir aktuelt, har kommunen utforma eit skjema/ prosedyre for søknad om mellombels dispensasjon frå utdanningskravet for styrar eller pedagogisk leiar. Skjemaet er for bruk ved søknader om dispensasjon og skal underteiknast av styrar som har fått delegert rolla som eigar.

I Compilo, Valle kommune sitt kvalitetsstyringssystem, har barnehageeigaren som oppgåve å levere oversikt over grunnbemanning, pedagogar og bemanning til spesialpedagogisk hjelp til barnehagemyndigheita minst månadleg.

Vurdering

Skjemaet som er utarbeidd for søknader om dispensasjon frå utdanningskravet kan egne seg til å strukturere og kontrollere prosessen med å sikre riktig personell i barnehagane. Ved å krevje at det er styrar i delegert rolle som eigar, som søker om dispensasjon for pedagogisk leiar, sikrar kommunen at ansvaret og avgjerdene ligg hos ein kompetent og ansvarleg person. Dette kan bidra til å oppretthalde kvaliteten på personalet, sjølv når det er behov for dispensasjonar.

Oppgåva i Compilo der eigar leverer månadleg rapport om bemanninga i barnehagen, er eit viktig tiltak for å sikre at bemanningskrava vert oppfylte kontinuerleg. Denne rapporteringa gjev ein jamleg oversikt over bemanningssituasjonen og kan identifisere eventuelle manglar eller behov for justeringar raskt. Samla vil desse tiltaka kunne bidra til å oppretthalde ein god standard for bemanning og pedagogisk leiding i barnehagane, noko som er avgjerande for barnas trivsel og læringsmiljø.

Konklusjon

Barnehagemyndigheit påser at det er styrar i delegert rolle som eigar som fremjar søknad om dispensasjon frå utdanningskravet.

2.2.2 Påser barnehagemyndigheita at stillinga det søkjast dispensasjon for har vore offentleg utlyst?

Rettsleg grunnlag

For å kunne seie at stillinga har vore offentleg utlyst, krevst det at utlysinga har skjedd eksternt og på ein stad som når den breie søkjargruppa. Stillingar må lysast ut på ein slik måte at det vert allment kjent at stillinga er ledig, slik at moglege og aktuelle kandidatar får ei oppmoding til å søkje og til å melde si interesse.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja på dette i eigenvurderinga og viser til søknadsskjemaet der dette er beskrive. Samtidig opplyser barnehagemyndigheita at ho har kontroll på utlysingane. Barnehagemyndigheita uttaler at ho alltid informerer eigar om kva som må søkjast etter før dei lyser ut stillingar. Dette har kommunen ikkje prosedyrar på, men om ønska, har dei døme på skriftleg dialog kring dette.

Vurdering

Valle er ein liten og oversiktleg kommune med to barnehagar, begge barnehagane er kommunale. I skjemaet, under punktet om barnehageloven sitt krav for handsaming av søknaden, må eigar opplyse om kvar stillinga har vore utlyst, og annonsen må leggjast ved. Under dette punktet skal eigar også opplyse om det er gjort andre tiltak for å rekruttere kvalifiserte søkjarar.

Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagar har krav som barnehagemyndigheita skal påse er oppfylte. Dei vedtaka som er lagt med som dokumentasjon, blei skrivne rett etter at noverande barnehagemynde starta i jobben, og kommunen er klar over at vedtaka ikkje oppfyller lovkrav på alle felt. Skjemaet/ prosedyren er tydeleg på kva krav som må oppfyllest og vil eigne seg til å påse rett sakshandsaming.

Konklusjon

Barnehagemyndigheita påser at stillinga det søkjest disposisjon for, er offentleg utlyst.

2.2.3 Undersøk barnehagemyndigheita om det har meldt seg ein eller fleire kvalifiserte søkarar til stillinga det søkjast dispensasjon for?

Rettsleg grunnlag

Det er ein føresetnad for å få dispensasjon frå utdanningskravet at barnehagen ikkje klarer å skaffe rett utdanna personale. Etter forskrifta § 3 er eit av vilkåra for dispensasjon at det ikkje har meldt seg ein «kvalifisert søkjar» etter at stillinga har vore offentleg utlyst. Ein kvalifisert søkjar er ein søkjar som oppfyller utdanningskravet for stillinga som pedagogisk leiar. Forskrifta opnar ikkje for at det kan leggjast vekt på ein søkjars personlege eignaheit i denne samanhengen.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja på dette i eigenvurderinga og legg til at utvida søkjarliste skal leggjast ved søknad, dette blei ikkje gjort tidlegare. Barnehagemyndigheita hadde likevel og oversikt grunna tett dialog med eigar og leiar av HR- avdelinga.

Vurdering

Ut frå den informasjonen som er gitt, verkar det som at kommunen nå har implementert ein rutine som er i samsvar med krava i lova. Dei påser at stillinga er offentleg utlyst, og dei har ein klar forståing av krava til kva som definerer ein "kvalifisert søkjar" i samsvar med forskrifta. Så lenge dei følgjer desse retningslinjene, legg vi til grunn at praksisen er i tråd med lova.

Konklusjon

Kommunen undersøkjer om det har meldt seg ein eller fleire kvalifiserte søkarar til stillinga de søkjast dispensasjon for.

2.2.4 Avslår barnehagemyndigheita dispensasjonssøknader der det er kvalifiserte søkjarar? (I tilfelle der det har vore kvalifiserte søkjarar til stillinga)?

Rettsleg grunnlag

Det er ein føresetnad for å få dispensasjon frå utdanningskravet at barnehagen ikkje klarer å skaffe rett utdanna personale. Etter forskrifta § 3 er eit av vilkåra for dispensasjon at det ikkje har meldt seg ein «kvalifisert søkjar» etter at stillinga har vore offentleg utlyst. Ein kvalifisert søkjar er ein søkjar som oppfyller utdanningskravet for stillinga som pedagogisk leiar. Forskrifta opnar ikkje for at det kan leggjast vekt på ein søkjars personlege eignaheit i denne samanhengen.

Våre observasjonar

Kommunen svarar i eigenvurderinga at dette aldri har vore aktuelt og viser til kommunens reglement for tilsetjing.

Vurdering og konklusjon

Statsforvalteren har ikkje vurdert og konkludert på dette kontrollspørsmålet fordi det føreligg ingen vedtak kor barnehagemyndigheita har avslått dispensasjonssøknader der det er kvalifiserte søkjarar.

2.2.5 Sikrar barnehagemyndigheita at den det søkjast dispensasjon for blir i stand til å fylle stillinga, ved å setje relevante vilkår

Rettsleg grunnlag

Å vere i stand til å fylle stillinga vil seie at personen som får dispensasjon skal kunne utføre dei oppgåvene ein pedagogisk leiar har. Pedagoen har eit heilskapleg ansvar for planlegging og vurdering, dagleg omsorg for kvart enkelt barn, for utviklinga av det sosiale miljøet og læringsmiljøet i barnegruppa, og for samarbeidet med foreldra til barna. Barnehagemyndigheita må derfor sjå til at den det vert søkt dispensasjon for kan utføre oppgåvene i tråd med krava i barnehageloven og rammeplanen.

Når den reelle kompetansen hos den det søkjast for er vurdert, kan kommunen stille vilkår ved dispensasjonen. Kva slags vilkår som eventuelt stilles, vil være avhengig av den reelle kompetansen vedkommande har og korleis kommunen vil sikre at vedkommande blir i stand til å fylle stillinga. Det kan til dømes vere krav om at den som får dispensasjon, får rettleiing frå ein barnehagelærer.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja i eigenvurderinga og viser til vilkår i vedtak og mal. I skjemaet for søknad om mellombels dispensasjon er det ein rubrikk for utfylling av dette. Der står det at kommunen stiller som vilkår at søkjar skal få rettleiing frå barnehagelærer. Barnehageeigar blir beden om å beskrive dette.

Vurdering

Kommunen har satt vilkåret om rettleiing frå ein pedagogisk leiar med barnehagelærerutdanning for å sikre at den som får dispensasjon, får nødvendig støtte og rettleiing frå ein kvalifisert fagperson.

Dette er viktig for å tryggje at vedkomande utviklar seg fagleg og har tilgang til kompetent rettleiing i si arbeidsutføring.

Statsforvaltaren gjer merksam på at også andre vilkår kan stillast i slike saker. Til dømes kan det stillast krav om at vedkomande ikkje skal stå åleine med ansvaret for det pedagogiske opplegget. Dette kan innebere at den aktuelle personen skal ha støtte og rettleiing frå meir erfarne kollegaer, eller at det skal vere tettare oppfølging frå leiinga for å sikre at kvaliteten på det pedagogiske tilbodet blir oppretthalde. Slike vilkår kan vere nødvendige for å sikre at barnehagen tilbyr eit godt og forsvarleg pedagogisk tilbod til alle barna, sjølv når det er gjeve dispensasjon frå utdanningskravet.

Vilkåret som er sett viser at kommunen tek dispensasjonssøknader på alvor og ønskjer å sikre at kvaliteten på det pedagogiske tilbodet blir oppretthalden sjølv om det blir nytta dispensasjon frå utdanningskravet.

Kommunens prosedyre og mal for vedtak viser at barnehagemyndigheita har eit system som kan sikre at den som det søkaste dispensasjon for, blir i stand til å fylle stillinga.

Konklusjon

Kommunen sikrar, ved å setje relevante vilkår, at den som det blir søkt dispensasjon for, blir i stand til å fylle stillinga.

2.2.6 Vurderer barnehagemyndigheita informasjonen dei får om dei faktiske kvalifikasjonane til den som det søkaste dispensasjon for ?

Rettsleg grunnlag

Ved handsaming av søknader om mellombels dispensasjon frå utdanningskravet for pedagogisk leiar, skal dei reelle kvalifikasjonane til den det vert søkt for vurderast av kommunen.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja, og grunnlegg dette med at forholda i kommunen er små, og at barnehagemyndigheita ofte har kjennskap til den som er aktuell for stillinga. Kommunen opplyser at vurdering av dei reelle kvalifikasjonane er no ein del av malen for vedtak. I dei oversendte vedtaka frå 2019 er det ikkje gjort ei vurdering av dei faktiske kvalifikasjonane til den det søkjast om dispensasjon for. Den nye malen for vedtak har dette med som eit eige punkt: Barnehagemyndigheita gir ei vurdering av kvalifikasjonane til den det søkjast dispensasjon for.

Vurdering

Malen legg opp til at det skal vere ei vurderinga av dei faktiske kvalifikasjonane til søkjaren, det er eit positivt steg i retning av å sikre at dispensasjonssøknader blir behandla grundig og rettferdig. Ved å inkludere denne vurderinga i den nye malen for vedtak, kan kommunen betre sikre at avgjerd om dispensasjon er baserte på faktisk kompetanse og relevante forhold. Dette kan bidra til å oppretthalde kvaliteten på det pedagogiske tilbodet i barnehagane.

Konklusjon

Kommunen som barnehagemyndigheit vurderer kvalifikasjonane til den som det søkjast dispensasjon for.

2.2.7 Er dispensasjonen knytt til den personen det blir søkt dispensasjon for og til ein konkret stilling i ein konkret barnehage, og blir dispensasjon gjeve for inntil eitt år om gongen?

Rettsleg grunnlag

Alle dispensasjonar som blir gitt skal vere knytt til den personen det blir søkt dispensasjon for og til ei konkret stilling i ein konkret barnehage. Det er med andre ord ikkje mogleg å ta med seg ein dispensasjon frå ein barnehage til ein annan.

Kommunen kan berre innvilge mellombels dispensasjon for inntil eitt år om gongen. Det er ikkje høve til å innvilge dispensasjon utover eitt år.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja, utan nærmare grunngjeving. Dei to døma på vedtak frå 2019 viser at dispensasjonen er gitt til éin person i ei konkret stilling og for ein konkret barnehage.

Ut frå det vi ser i vedtak frå 2019 og mal for vedtak, ser det ut til at vedtak om dispensasjon blir gitt til ein konkret stilling i ein barnehage og at dispensasjonen blir gitt for inntil eitt år.

Vurdering

Av det vi ser i tidlegare vedtak og mal for vedtak, vurderer vi at kommunen oppfyller regelverket ved å gi dispensasjon til ein spesifikk stilling i ein barnehage og avgrense dispensasjonen til inntil eitt år.

Konklusjon

Kommunen som barnehagemyndigheit, knyt dispensasjonen til den personen det blir søkt dispensasjon for, og til ein konkret stilling i ein konkret barnehage for inntil eitt år.

2.2.8 Legg barnehagemyndigheita til grunn omsynet bak hovudregelen om utdanningskravet når dei handsamar dispensasjonssøknader?

Rettsleg grunnlag

Utdanningskravet i lova er sett for å sjå til at barnehagen har den nødvendige kompetansen som kan sikre barna eit likeverdig pedagogisk tilbod av god kvalitet. For at barnehagen skal kunne drive ei pedagogisk verksemd i samsvar med føremålsføresegna og rammeplanen, er det viktig at den totale bemanninga og kompetansen er vurdert. Barnehagemyndigheita må vurdere om personalet har nødvendig kompetanse for å drive barnehagen til det beste for barn og foreldre.

Våre observasjonar

Kommunen svarar ja på spørsmålet om barnehagemyndigheita legg til grunn omsynet bak hovudregelen om utdanningskravet ved handsaming av dispensasjonssøknader. For å sikre at barnehagane har den rette kompetansen som kan sikre eit likeverdig pedagogisk tilbod av god kvalitet, viser kommunen til skjema/prosedyre som er utarbeidet for søknad om mellombels dispensasjon frå utdanningskravet.

Vurdering

Kommunens prosedyre vil vere eit nyttig verktøy for å sikre at søknadene blir behandla korrekt og i samsvar med regelverket.

I malen for enkeltvedtak er det lagt opp til at den som fattar vedtak skal opplyse saka, vurdere og grunngi avgjerda. Dette sikrar at alle relevante faktorar blir tekne med i vurderinga, og at det blir gjort ei grundig og gjennomtenkt avgjerd. Ved å gjennomføre tiltaka i prosedyren, kan kommunen sikre at dei følgjer hovudregelen og opprettheld kvalitet på det pedagogiske tilbodet i barnehagane.

Konklusjon

Kommunen som barnehagemyndigheit legg omsynet bak hovudregelen om utdanningskravet når dei handsamar søknader om dispensasjon.

2.2.9 Inneheld vedtaket informasjon om høve til klage, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen og inneheld vedtaket informasjon om retten til å sjå sakas dokumenter?

Rettsleg grunnlag

Når barnehagemyndigheita innvilgar ein søknad med vilkår eller avslag om dispensasjon frå utdanningskravet, må enkeltvedtaket innehalde informasjon om klagemoglegheit, klagefrist, klageinstans, og om at klagen skal sendast til kommunen, samt om retten til å sjå dokumenta i saka, jf. forvaltningsloven § 27.

Våre observasjonar

Barnehagemyndigheita svarer at vedtaka som blei skrivne i 2019 ikkje inneheld opplysningar om klagefrist, framgangsmåten ved klage eller retten til å sjå dokumenta i saka, men at det no er med i malen.

I dei vedtaka vi har fått oversendt, er det eit punkt med overskrifta: § 4 Klage. Under overskrifta står det følgjande: «Kommunens vedtak etter § 2 og § 3 kan påklagast til fylkesmannen.»

I malen er eit punkt med overskrifta: Klagerett. Her står det at det informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans, framgangsmåte ved klage og retten til å sjå sakas dokumenter.

Vurdering

Sjølv om kommunens vedtak frå 2019 ikkje inneheld rett informasjon om klagerett etter forvaltningslova § 27 tredje ledd, legg vi til grunn at kommunen vil bruke den nye malen som utgangspunkt i framtidige vedtak. Den nye malen inneheld alle nødvendige opplysningar om klagerett, klagefrist, klageinstans, framgangsmåte ved klage og retten til å sjå sakas dokument. Dette sikrar at vedtaka er i samsvar med gjeldande regelverk og gir partane den informasjonen dei har rett på.

Konklusjon

Vedtaket inneheld informasjon om høve til klage, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen og inneheld informasjon om retten til å sjå sakas dokumenter.

3 Varsel om pålegg om å rette

Vi har ikkje avdekt brot på regelverket.

Dette er eit dokumenttilsyn der vi har vurdert to vedtak frå 2019, kommunens skriftlege rutinar og mal for vedtak om dispensasjon. Ei utfordring med dokumenttilsyn er at vi ikkje har hatt høve til å intervju tilsette i kommunen. Intervju kunne ha gitt oss meir informasjon om korleis kommunen faktisk praktiserer vilkåra, og korleis dei følger opp for å sikre at vilkåra blir etterlevde i praksis.

Kommunen skriv at det er lenge sidan det har vore behov for å handsame dispensasjonssøknader. Dei vedtaka som føreligg, er gamle. Vi finn ikkje grunnlag for å gi pålegg om retting av desse.

Dei nye rutiane og malen vil kunne sikre at kommunen, ved å følgje desse, får ein praksis i tråd med regelverket. Det er naudsynt å evaluere bruken av rutiane for å sikre at dei fungerer som tiltenkt, og at dei som er involverte i dispensasjonshandsaminga, har nødvendig kompetanse og forståing av regelverket. Dette vil bidra til å sikre at dispensasjonar berre blir gitt når det er absolutt nødvendig, og at kvaliteten på det pedagogiske tilbodet i barnehagane blir oppretthalden.

4 De har rett til å klage

Tilsynsrapporten er eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 første ledd bokstav b. de kan klage på enkeltvedtaket.

Viss de klagar, må de gjere det innan tre veker. Fristen gjeld frå meldinga om brevet har kome fram til dykk, jf. Forvaltningslova §§ 28 og 29. De sender klaga til oss. Vi har høve til å gjere om vedtaket. Viss vi ikkje er samde med dykk, sender vi klaga til Utdanningsdirektoratet som avgjer saka..

I forvaltningslova § 32 kan de sjå korleis de skal utforme klaga.

De kan be om at vi ikkje set i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klaga er endeleg avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. Forvaltningslova § 42.

De er part i saka og har rett til innsyn i dokumenta i ska, jf. Forvaltningslova § 18.

Arendal 27.08.2024

Hege Lauvland

Linn Havstad Kvifte

Tilsynsleiar